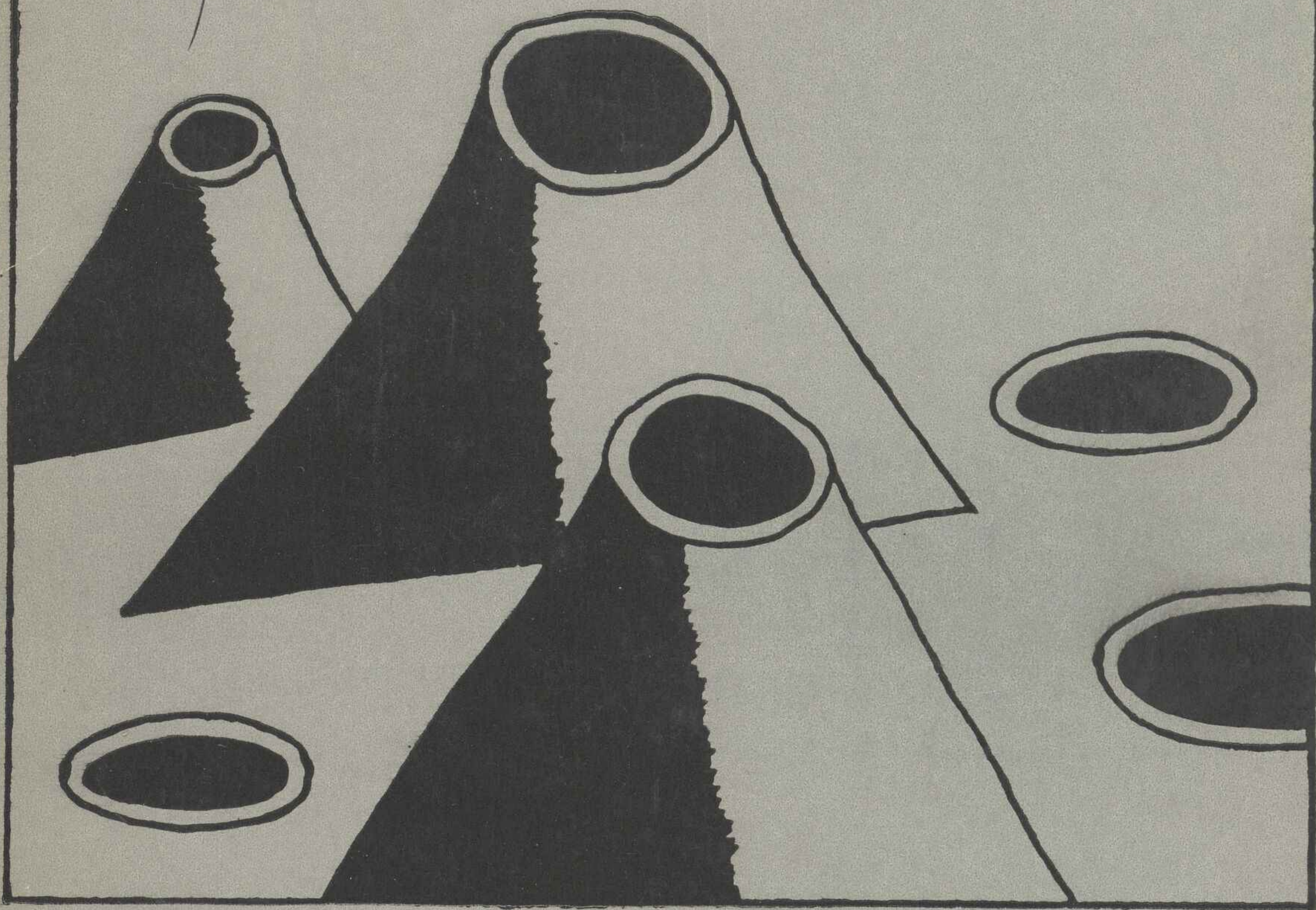

14/71

79

**MARIAN
TOMASZEWSKI**

1904 - 1968

malarstwo rysunek

ZWIĄZEK POLSKICH ARTYSTÓW PLASTYKÓW
CENTRALNE BIURO WYSTAW ARTYSTYCZNYCH

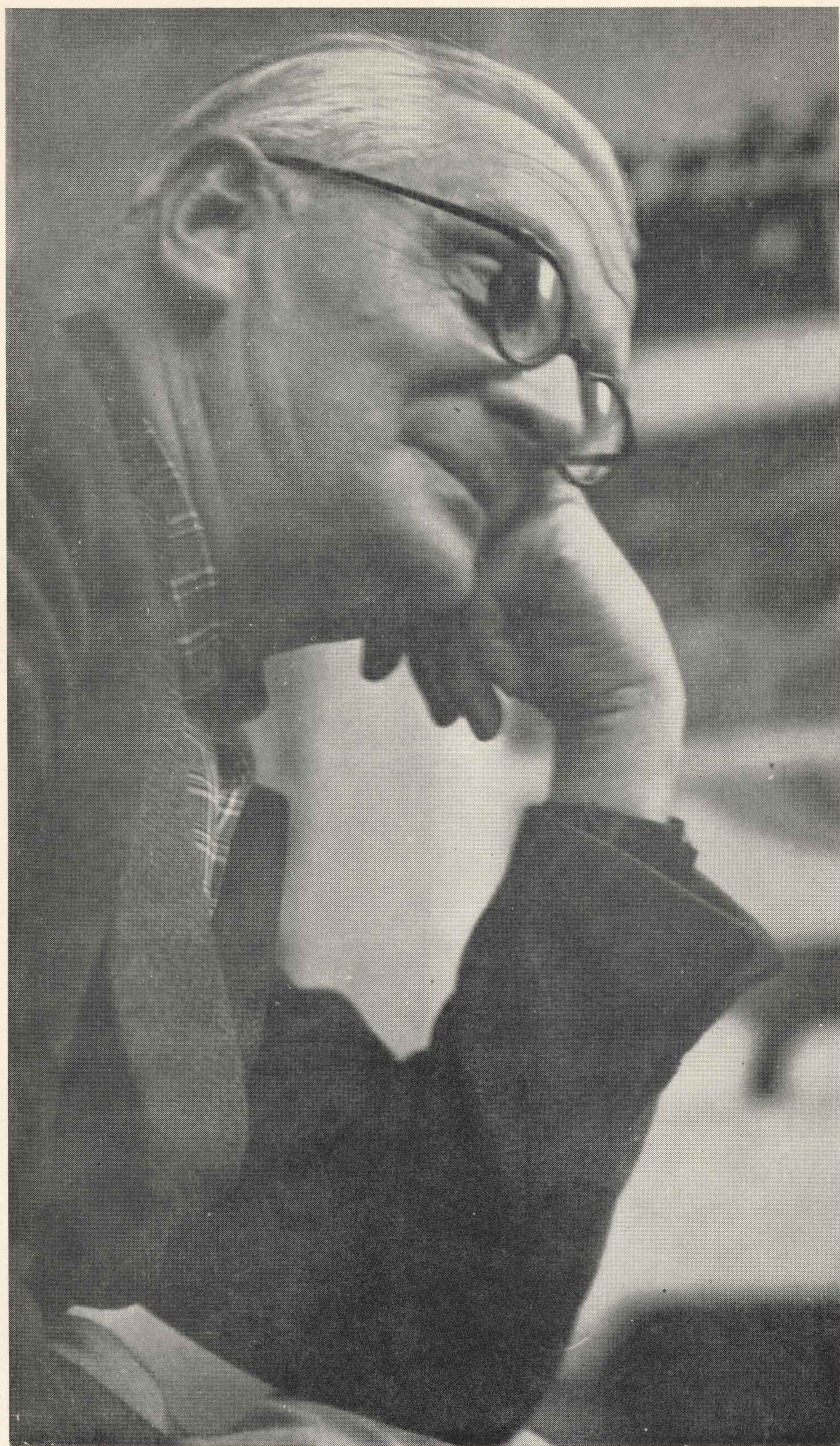
**MARIAN
TOMASZEWSKI**

(1904 — 1968)

malarstwo rysunek

maj 1971

Warszawa „Zachęta”, plac Małachowskiego 3

Wyrażamy gorące podziękowanie Paniom Janinie Dobrzyńskiej i doc. Irenie Wilczyńskiej oraz Panu Januszowi Eysmontowi za dokonanie wyboru prac do ekspozycji i pomoc w przygotowaniu wystawy.

Osobne podziękowanie składamy wszystkim Muzeom, Instytucjom i Osobom prywatnym za łaskawe wypożyczenie prac na wystawę.

Centralne Biuro Wystaw Artystycznych

Minęły trzy lata od chwili gdy odszedł od nas tragicznie osamotniony. Teraz jest czas wspomnień i sumowania dzieła. Tworzył, organizował, uczył a wszystkie te nurty jego działalności ściśle się ze sobą splatały. Stąd też analiza Jego malarstwa, ocena osiągnięć następująca wiele trudności.

Na dobre zaczął malować dopiero w Lublinie w czasie wojny. Był w połowie swej drogi życiowej, po długiej przerwie twórczej od czasu opuszczenia w 1934 roku pracowni prof. Kowarskiego. Miał już wtedy za sobą pięć lat cierpliwych doświadczeń trudnej, a jakże modelującej osobowość człowieka, pracy wychowawczej w szkole specjalnej. Zetknięcie się z powikłanymi, często tragicznymi problemami wykołowanej młodzieży nie mogło pozostać bez śladu. Na gorzkie reminiscencje z tych lat nałożyły się okrucieństwa wojny. Im też musiał dać wyraz w podjętej na nowo twórczości. Powrotowi do malarstwa towarzyszy wzmożona praca pedagogiczna ściśle związana z zagadnieniami sztuki. Uczy wówczas w Lublinie w średniej szkole plastycznej prowadzonej przez Jadwigę Miłosiową. Powstaje tam mikrośrodkowisko kulturalne tak ważne i niezbędne dla rozwoju artysty. Nauczanie zmusza do głębokich przemyśleń problemów sztuki i wpływa na formę prac, których tematyka jest wyrazem ciśnienia rzeczywistości okupacyjnej. Dochodzi wreszcie do niewielkiego konspiracyjnego pokazu. Część tych obrazów związanych z martyrologią wojenną ekspozuje ponownie na przełomie roku 1944/45 na trzech wystawach w Lublinie: w kawiarni plastyków „Pod paletą”, w Muzeum i w salach Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Dwa skromne katalogi¹⁾ są

dziś śladem tych gwaszy które spłonęły w grudniu 1945 r. wraz z całą wystawą w gmachu Informacji i Propagandy w Szczecinie. Udział w trzech wystawach w tak krótkim czasie to wyraz tłumionej okupacją konieczności pełnego wypowiedzania się.

Jest to także okres jego wzmożonej pracy organizacyjnej. Wraz z grupą kolegów zakłada oddział związku, któremu nawet prezesuje. W oparciu zaś o organizację lubelską wznawia swą ogólnopolską działalność Związek Polskich Artystów Plastyków.

Jesień 1945 roku zastaje Go w Szczecinie. Wśród przyczyn i okoliczności, które spowodowały przenosiny, zapewne nader istotną była potrzeba intensywnej pracy twórczej tak charakterystyczna dla okresu pełni aktywności życiowej. Znow z pasją organizuje życie związkowe, maluje kompozycje ściennie i mniejsze płótna, projektuje rzeźby, witraże, kontynuuje pracę pedagogiczną. Organizuje wraz z innymi Szkołę Sztuk Pięknych przekształconą później w Ognisko Plastyczne przy Muzeum Pomorza Zachodniego. Ważne to i znamienne zdarzenie — z amatorami pracować będzie do końca swoich dni.

Pozostawił po sobie dobre wspomnienia w środowisku szczecińskim.

..., „Bezsprzecznie jedną z najpoważniejszych indywidualności artystycznych w Szczecinie był Marian Tomaszewski. Człowiek ogromnej dobroci, dużej kultury i wiedzy, zyskujący przyjaźniót w każdym środowisku, był dobrym duchem Związku Plastyków.”²⁾

Charakterystyka w tym jednym zdaniu zawarta jakże prawdziwie i trafnie określa predyspozycje umożliwiające Mu wieloletnią pozytywną pracę pedagogiczną w ogniskach (również w Warszawie po przyjeździe organizuje Ognisko Plastyczne w 1953 r.). Założeniem Jego było otwieranie wszystkim dostępu do sztuki, kontaktu na zasadach nie tylko odbioru lecz samodzielnego wypowiedzania się. Skromność w ocenie swojej twórczości i wielka humanistyczna tolerancja dla postaw innych nakazywała Mu pielegnować najbardziej nawet nieśmiałe próby twórcze swych słuchaczy. Wynikało to z Jego antydoktrynerstwa, niechęci do aksjomatów artystycznych. Niewielka była ilość zasad sztuki, które uznawał. Píše w ankiecie: „Gdyby kryteria sztuki były niezmiennie, sztuka uległaby całkowitemu skostnieniu. Przestałaby być sztuką, stałaby się konwencją. Każda epoka rodzi styl, rodzi nowe kryteria. Tylko trzy czynniki są w sztuce niezmiennie: ŁAD kompozycyjny, HARMONIA i ZWARTOŚĆ czyli SYNTEZA; one też stanowią o wartości każdego dzieła sztuki — o jego formie”.³⁾

Szerzej rozwija swoje credo w wypowiedzi skierowanej do uczniów: „Musicie się postugiwać bogatym światem fantazji i wyobraźni, a rzeczywistość widzianą albo wyimaginowaną przedstawiać w sposób jasny, plastycznie jak najprostsz, kładąc główny nacisk na udratyzowanie formy malarskiej obrazu przez wydobywanie ekspresyjnego sensu elementów świata i duszy. Podejmujecie się pracy niezmiernie trudnej, pracy wymagającej dużego wysiłku myślowego, inteligencji — pracy badawczej, odkrywczą — pracy kontemplacyjnej, wielkiej organizacji środków malarskich dla jednego celu: wydobywania lapidarnej syntezy nowoczesnej formy plastycznej — syntezy graniczącej z symboliką. W tej pracy towarzyszyć wam będzie noc — po omacku będziecie musieli wytyczać sobie drogę, gdyż nie ma i nie może być żadnego drogowskazu ani światła, które by wam nieomylnie wskazywało właściwy kierunek marszu.”⁴⁾

Pełen wahań w swej pracy malarskiej i nauczycielskiej penetruje twórczość artystów i myślicieli, badaczy różnych dziedzin życia gromadząc wyciągi, notaty, materiały. Szuka odpowiedzi w sztuce i nauce na niepokoje i przemiany życia nie tylko w przemijających nowościach lecz jego istotnym, fundamentalnym nurcie. Tu tkwią źródła podejmowania różnorodnych tematów. A forma?

Długo szuka siebie. Wieloletnie wnikanie pedagoga w sztukę innych, zafascynowanie klasykami współczesności, choćby takimi jak Léger czy Pablo Picasso, przy braku pewności siebie, skłaniało Go do odwoływania się do cudzych doświadczeń. Wytykała Mu to boleśnie krytyka nie znając istotnych przyczyn. Nie zauważono jednak świadomego sięgania do wzorów, udokumentowanego takimi parafrazami jak „Moja Guernica”, czy „Masakra na Korei”. Zresztą jakże wielu artystom można wytknąć, jakże silne a nie uświadomione obce wpływy w nienajlepszych dziełach. Tu zaś obrazy broniły się same logiką konsekwentnej konstrukcji kompozycyjnej, mocą ekspresji. Walory te są odbiciem zainteresowań Artysty od początku Jego drogi twórczej. One też stanowią o szczególnym wyrazie najbardziej własnych, mocnych obrazów ostatnich lat. Proste w budowie o lapidarnych, bryłowych kształtach-znakach skłaniają do głębszych refleksji. Są pełnym wyrazem osobowości Artysty tak obcego wszelkiej efektywności, tak uporczywie dążącego do całkowitego przekazania swych przeżyć zwartą, szorstką formą malarską — uwieńczeniem lat twórczego mozółu. Zdają się być zaprzeczeniem gorzkich słów którymi sumował swe malarstwo w ostatnich tygodniach życia.

..., „Nigdy nie miałem ambicji artystycznych, prac swoich wstydzilem się, a już prawdziwą dla mnie męką było pokazywanie ich albo opowiadanie o swojej twórczości. Prace swoje oceniałem negatywnie — nigdy nie podkreślałem ich wartości artystycznej w którą absolutnie nie wierzyłem. Byłem szczęśliwy jeżeli mogłem nic o nich nie mówić. Sztuka była dla mnie zawsze tajemnicą, nie wiedziałem dlaczego obraz mi się udaje albo nie udaje. Po prostu malowałem — wyniki zależały od chwilowego szczęścia albo przypadku. Moja wiedza o sztuce i znajomość malarstwa różnych epok na nic mi się nie przydawały w pracy. Ani inteligencja, ani rozum nie odgrywały w tym akcie najmniejszej roli. Natura nie obdarzyła mnie instynktem malarskim, męczyłem się. Liczyłem tylko na przypadek. Każdy obraz, który zaczynałem malować był dla mnie zagadką.”⁵⁾

Mądry, wobec sztuki skromny do pokory Marian Tomaszewski.

Andrzej Wojciechowski

¹⁾ Wystawa prac malarskich i rysunków, Lublin X 1944; „Polonia” wystawa szkiców z wojny 1939—1944, Lublin XII 1944—I 1945

²⁾ Jadwiga Najdowa, Szczecińska plastyka w latach 1945—1960, Poznań 1962, s. 13

³⁾ Biuletyn Informacyjny ZPAP, Warszawa 1964, nr 16, s. 6—7

⁴⁾ Rękopis przemówienia do absolwentów Ogniska Plastycznego w Warszawie (w posiadaniu p. Janiny Dobrzyńskiej w Warszawie)

⁵⁾ Rękopis (w posiadaniu p. Jadwigi Tomaszewskiej w Warszawie)

MARIAN TOMASZEWSKI

Ur. 15 maja 1904 r. w Moskwie, zm. 4 marca 1968 r. w Warszawie. Studia artystyczne odbył w latach 1930—1934 pod kierunkiem prof. Felicjana Sz. Kowarskiego w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, dyplom otrzymał w 1934 r. W latach 1932—33 zatrudniony przez Sekcję Oświaty Pozaszkolnej pracował w szkole dla moralnie zaniedbanych na Bródnie w Warszawie. W 1939 r. po uzyskaniu dyplomu nauczyciela szkoły średniej został zatrudniony w Państwowym Gimnazjum im. ks. Józefa Poniatowskiego w Warszawie. Działalność pedagogiczną przerwana z powodu wybuchu wojny kontynuował na kursach plastycznych prowadzonych przez Janinę Miłosiową w Lublinie.

W 1944 r. w wyzwolonym Lublinie zorganizował pierwszy po wojnie Okręg Związku Zawodowego Polskich Artystów Plastyków i został jego prezesem.

W 1945 r. osiedlił się w Szczecinie, gdzie po zorganizowaniu tamtejszego Oddziału Związku Polskich Artystów Plastyków objął funkcję wiceprezesa. Równocześnie był członkiem Komitetu Organizacyjnego Towarzystwa Krzewienia Kultury Polskiej na Pomorzu Zachodnim zajmującego się m.in. zabezpieczeniem zabytków Szczecina przed ich zniszczeniem lub wywiezieniem. Od 1 stycznia 1947 r. powierzono mu funkcję organizatora i dyrektora Szkoły Sztuk Pięknych w Szczecinie przemianowanej w 1948 r. na Państwowe Ognisko Kultury Plastycznej, którym kierował do 1950 r., a po jego zlikwidowaniu osiedlił się na stałe w Warszawie. Był jednym z założycieli „Klubu 13 Muz” w Szczecinie. W ostatnich latach pobytu w Szczecinie związał się z Klubem Młodych Artystów i Naukowców w Warszawie.

W Warszawie od 1953 r. organizował Państwowe Ognisko Kultury Plastycznej, w rok później mianowany jego dyrektorem pracował na tym stanowisku do końca życia. Wiele lat współpracował z czasopismami „Zarzewie” i „Nowa Wieś” dla których wykonywał rysunki i winiety. W 1957 r. przebywał w Paryżu na stypendium MKiS.

Uprawiał malarstwo sztalugowe i ściennie oraz rzeźbę.

Odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, 1956 r.; Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, 1963 r.; laureat szczecińskiej społecznej nagrody artystycznej za całokształt działalności malarskiej na Pomorzu Zachodnim, 1948 r.

UDZIAŁ W WYSTAWACH I KONKURSACH, WAŻNIEJSZE REALIZACJE

- 1944 Wystawa prac malarskich i rysunków, Lublin Muzeum
Konkurs na znak graficzny Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik” — III nagroda
- 1944/45 „Polonia”. Wystawa szkiców z wojny 1939—1944, Lublin Sale KUL-u
- 1945 Dekoracja siedziby Rządu Tymczasowego w Warszawie
Wystawa malarstwa Kazimierza Podsadeckiego, Mariana Tomaszewskiego, Henryka Ostachiewicza, Szczecin Instytut Informacji i Propagandy (na skutek pożaru wszystkie prace uległy zniszczeniu)
- 1946 Konkurs na pomnik zwycięstwa w Szczecinie — II nagroda
II Wystawa prac członków Związku Polskich Artystów Plastyków, Szczecin

- Kompozycja ścienna o tematyce zaczerpniętej z historii dziejów Pomorza Zachodniego w gmachu WRN w Szczecinie (praca zespołowa, obecnie nie istnieje)
- 1947 III Wystawa obrazów i grafik Wybrzeża i Ziem Odzyskanych, Szczecin Muzeum
- 1948 Salon 1948, Szczecin Muzeum Wojewódzkie
Wystawa indywidualna, Warszawa Klub Młodych Artystów i Naukowców
Wystawa plastyki Okręgów Ziem Odzyskanych, Wrocław, Salon ZPAP
Doroczna wystawa Okręgu Poznańskiego, ZPAP Poznań
Malowidło ściennie „Jan z Kolna” w Teatrze Współczesnym w Szczecinie
Cykl płaskorzeźb (polichromia przy współpracy Ł. Niewisiewicza) w gmachu Ubezpieczalni Społecznej w Szczecinie (obecnie nie istnieje)
- 1949 Wystawa obrazów i przemysłu artystycznego, Szczecin Muzeum Pomorza Zachodniego
Wystawa prac członków ZPAP w Szczecinie pn. „Człowiek i praca”, Szczecin Muzeum Pomorza Zachodniego
Wystawa ZPAP Okręgu Poznańskiego, Poznań Salon ZPAP
- 1951 Wystawa malarstwa i rzeźby, Szczecin Muzeum Morskie
- 1951/52 II Ogólnopolska wystawa plastyki, Warszawa Zachęta
- 1953 Wystawa malarstwa, rzeźby i grafiki polskich artystów plastyków Okręgu Warszawskiego, Warszawa Zachęta
- 1955 Wystawa indywidualna, Warszawa SARP
VI Wystawa Okręgu Warszawskiego, Warszawa Zachęta
Wystawa retrospektywna malarstwa, rzeźby, grafiki, architektury wnętrz i sztuki użytkowej, Szczecin
- 1956 VII Wystawa Okręgu Warszawskiego ZPAP, Warszawa Zachęta
- 1957 Indywidualna wystawa prac, Warszawa Galeria Krzywe Koło
Udział w konkursie na malowidło ściennie w prezbiterium kościoła Matki Boskiej Nieustającej Pomocy na Saskiej Kępie w Warszawie
- 1958 VIII Wystawa Okręgu Warszawskiego ZPAP, Warszawa Zachęta
- 1959 I Wystawa plastyki Ziem Nadodrzańskich, Warszawa Zachęta
III Wystawa sztuki nowoczesnej, Warszawa Zachęta
- 1961 Wystawa indywidualna malarstwa, Warszawa Galeria Sztuki ZPAP
- 1961/62 Wystawa malarstwa w XV-lecie PRL, Warszawa Muzeum Narodowe
- 1962 IX Wystawa malarstwa i grafiki Okręgu Warszawskiego ZPAP, Warszawa Zachęta
- 1964 Wystawa artystów plastyków 1944—1964, Lublin Muzeum
X Wystawa malarstwa Okręgu Warszawskiego ZPAP, Warszawa Zachęta
- 1966 I Festiwal sztuk pięknych, Warszawa DAP
XI Wystawa malarstwa i grafiki Okręgu Warszawskiego ZPAP, Warszawa Zachęta
Projekt malowidła ściennego w Pawilonie Łączności Politechniki Warszawskiej, zrealizowany przez Stanisława Preyznera

Prace w zbiorach Muzeów Narodowych w Warszawie i Szczecinie, Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu, wielu instytucji państwowych i osób prywatnych, za granicą w zbiorach prywatnych w Anglii.

BIBLIOGRAFIA

KATALOGI WYSTAW

- Wystawa prac malarskich i rysunków, Lublin, Muzeum w Lublinie, X 1944, poz. kat. 61, 62
- „Polonia” wystawa szkiców z wojny 1939—1944, wstęp nie sygn., Lublin, Sale Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, XII—I 1944/45, poz. kat. 86
- III Wystawa obrazów i grafik Wybrzeża i Ziemi Odzyskanych, Szczecin, VI—VII 1947
- Salon 1948, wstęp mgr Guido Reck, Szczecin, 15 II—10 III 1948, poz. kat. 99—103, 1 repr.
- Wystawa plastyki Okręgów Ziemi Odzyskanych, wstęp Eugeniusz Geppert, Wrocław, VII—IX 1948, poz. kat. 67
- Wystawa obrazów i przemysłu artystycznego, wstępy: mgr Guido Reck, nie sygn., Szczecin, styczeń 1949, poz. kat. 50—53, 1 repr.
- Wystawa prac członków Związku Polskich Artystów Plastyków w Szczecinie pn. Człowiek i praca, wstęp Zygmunt Gradecki, Szczecin, 29 V—19 VI 1949, poz. kat. 71—73
- Wystawa malarstwa i rzeźby, zamiast wstępu cytaty wypowiedzi B. Bieruta i W. Sokorskiego, Szczecin, 29 IV—29 V 1951, poz. kat. 79
- II Ogólnopolska wystawa plastyki malarstwo, rzeźba, grafika, wstępy: Lucjan Motyka, Juliusz Krajewski, Warszawa Zachęta XII—I 1951/52, poz. kat. 307
- Wystawa malarstwa rzeźby i grafiki polskich artystów plastyków Okręgu Warszawskiego, wstęp nie sygn., Warszawa Zachęta, VII—VIII 1953, poz. kat. 261
- Wystawa prac Mariana Tomaszewskiego, Warszawa SARP, 1—15 X 1955, nota biogr., 16 eksp.
- VI Wystawa Okręgu Warszawskiego malarstwo, rzeźba, grafika, Warszawa Zachęta, XI—XII 1955, poz. kat. 204
- VII Wystawa Okręgu Warszawskiego ZPAP malarstwo, rzeźba, grafika, Warszawa Zachęta, 5 IX—2 X 1956, poz. kat. 266—268, 1 repr.
- VIII Wystawa Okręgu Warszawskiego ZPAP malarstwo, grafika, Warszawa Zachęta, 24 XI—14 XII 1958, poz. kat. 166—167
- Wystawa plastyki Ziemi Nadodrzańskich, wstęp Armand Vetulani, nota biogr., Warszawa Zachęta, 9 V—31 V, Wrocław Muzeum, 19 VII—30 VII 1959, poz. kat. 165, 1 repr.
- III Wystawa sztuki nowoczesnej, wstęp Komitet Org., nota biogr., Warszawa Zachęta, 8 IX—28 IX 1959, poz. kat. 159—160, 1 repr.
- Wystawa malarstwa Mariana Tomaszewskiego, Warszawa Galeria Sztuki ZPAP na MDM, 16—30 X 1961, 34 eksp.
- Wystawa malarstwa z cyklu Polskie dzieła plastyczne w XV-lecie PRL, wstęp Ksawery Piwocki, nota biogr., Warszawa Muzeum Narodowe, 25 XI—9 I 1961/62, poz. kat. 781
- IX Wystawa malarstwa i grafiki Warszawskiego Okręgu ZPAP, wstęp niesygn., Warszawa Zachęta, 11 XI—28 XI 1962, poz. kat. 260—261, 1 repr.
- Wystawa artystów plastyków 1944—1964, wstęp Ignacy Witz, Lublin 1964, poz. kat. 28
- 10 Wystawa malarstwa Warszawskiego Okręgu ZPAP, wstęp Michał Walicki, Warszawa Zachęta, 8 XII—27 XII 1964, poz. kat. 233—234
- Festiwal sztuk pięknych, wstęp ogólny Juliusz Starzyński, do działu malarstwa Aleksander Wojciechowski, Warszawa Dom Artysty Plastyka, poz. kat. 218, do działu Propozycje dla architektury i urbanistyki Barbara Zbrożyna, Warszawa Galeria Rzeźby, poz. kat. 8, fot. autora, repr.
- XI Wystawa malarstwa i grafiki Okręgu Warszawskiego ZPAP, Warszawa Zachęta, XII 1966, poz. kat. 268—269, 1 repr.

ROCZNIKI CBWA

- Rocznik CBWA 1956, Warszawa 1958, s. 72
- Rocznik CBWA 1958, Warszawa 1963, s. 171
- Rocznik CBWA 1959—1960—1961, Warszawa 1965, s. 319
- Rocznik CBWA 1962, Warszawa 1968, s. 289
- Rocznik CBWA 1963—1964, Warszawa 1971, s. 518

WYDAWNICTWA KSIĄŻKOWE I ARTYKUŁY PRASOWE

- Praca zesp., *W stołecznym Lublinie*, Lublin 1944, s. 94, 149, 152
- Współcześni malarze polscy*, wyd. „Arkady”, Warszawa 1957, wstęp Ksawery Piwocki, nota biogr., s. 13, 24, 1 repr.
- Jadwiga Najdowa, *Szczecińska plastyka w latach 1945—1960*, Poznań 1962, s. 8, 9, 13, 14—16, 31—32, 41, 90—91, 1 repr.
- Tadeusz Milecki, *Wystawa bieżąca ZAP*, Rzeczpospolita, 23 X 1944, nr 81
- Wystawa malarzy w Lublinie*, Gazeta Lubelska, 24 X 1944
- Pierwsza wystawa plastyków w Szczecinie*, Kurier Szczeciński, 11 XII 1945
- (s), *Pożar strawił gmach Urzędu Informacji i Propagandy w Szczecinie. Pastwą płomieni padły również cenne dzieła sztuki*, Kurier Szczeciński, 22 XII 1945
- w.z., *Wystawy i prace Związku PAP, Zdrój*, 1 I 1946, nr 1, 1 repr.
- (b), *Rozstrzygnięcie konkursu na projekt pomnika Zwycięstwa. Wszystkie trzy nagrody otrzymali plastycy szczecińscy*, Kurier Szczeciński, 3 I 1946
- (wzm.), *Trybuna Robotnicza*, 10 I 1946, nr 10
- (wzm.), *Dziennik Bałtycki*, 19 I 1946
- Z wystawy plastyków szczecińskich*, Kurier Szczeciński, 5 X 1946
- (wzm.), *Kurier Szczeciński*, 6 XII 1946, nr 280
- (wzm.), *Przegląd Artystyczny*, Kraków 1946, nr 3 s. 8, nr 4 s. 10, nr 11—12 s. 18
- Leopold Kuszelski, *Salon 1948*, Kurier Szczeciński (dodatek „Raz na tydzień”), 15 II 1948, nr 44, 1 repr.
- Norma wyżej*, Nowiny Literackie, 29 II 1948, nr 9
- Z wystawy plastyków szczecińskich*, Odra, 4 IV 1948, nr 14
- Nagrody artystyczne Pomorza*, Gazeta Ludowa, 5 IV 1948, nr 239
- Guido Reck, *Laureaci szczecińskiej nagrody plastycznej*, Szczecin, 22 VII 1948, nr 31, 2 fot.
- Dzieła laureatów szczecińskiej nagrody plastycznej*, Szczecin, 22 VII 1948, nr 31, 2 repr.
- Ludzie Szczecina. Marian Tomaszewski*, Kurier Szczeciński, 17 XI 1948, nr 318, fot. autora
- Nagrody artystyczne Szczecina*, Ilustrowany Kurier Polski, 1948, nr 199 s. 5
- Jor., *Burzliwa dyskusja w świetlicy artystycznej. Abstrakcyjność w malarstwie*, Kurier Szczeciński, 28 III 1949, nr 86 (?)
- Szczecińscy laureaci*, Kurier Szczeciński, 1 V 1949, nr 118, 1 fot.
- Bożena Kowalska, *Marian Tomaszewski w Klubie Krzywego Koła*, Nowe Sygnały (Wrocław), 19 V 1957, nr 20, 3 repr.
- Aleksander Wojciechowski, *Młoda plastyka polska 1945—1957*, Przegląd Artystyczny 1958, nr 4—5
- W nadchodzącym tygodniu warto zobaczyć na wystawie*, Express Wieczorny, 21—22 X 1961, nr 250
- Dobry początek*, Kurier Polski, 24 X 1961, nr 255
- Andrzej Osęka, *Z wystw. W stylu epoki*, Przegląd Kulturalny, 2 XI 1961, nr 44
- Ignacy Witz, *Przechadzka po warszawskich wystawach*, Życie Warszawy, 2 XI 1961, nr 260
- Z. W., *Notki o plastyce. Marian Tomaszewski*, Zarzewie, 17 XI 1961, nr 47, 1 repr.
- KTT, *Rozmowy z czytelnikami. O malarstwie Mariana Tomaszewskiego*, Przegląd Kulturalny, 23 XI 1961, nr 47
- Wystawy warszawskie*, Kierunki, 3 XII 1961, nr 48
- (wzm.), *Nowa Wieś*, 3 XII 1961, nr 49, 1 repr.
- Galina Krzyżanowska, *Pochwalnoje słowo czerdaku*, Polska 1961, nr 12 (88), s. 36—38, 2 fot. autora
- Do plastyków-amatorów mówi prof. Marian Tomaszewski*, Nowa Wieś, 30 VI 1963, nr 26, 1 repr.
- Marian Tomaszewski, *Odpowiedź na ankietę*, Biuletyn Informacyjny ZPAP, Warszawa 1964, nr 16, s. 6—7
- (grt.), *Eksperymentalne Studium Malarstwa*, Express Wieczorny, 13 IX 1965, nr 219
- (wej), *Studium malarskie dla plastyków—amatorów*, Kurier Polski, 26 X 1965, nr 251
- (nekrolog), *Życie Warszawy*, 12 III 1968, nr 62
- (wzm.), *Nowa Wieś*, 24 III 1968, nr 12, 1 repr.
- Guido Reck, *Zmarł Marian Tomaszewski artysta i pedagog*, 7-my Głos Tygodnia, 23 III 1969, nr 12
- A[ndrzej] Wojciechowski, *Marian Tomaszewski (1904—1968)*, Biuletyn Informacyjny ZPAP, Warszawa IX—X 1969, nr 73—74
- Urszula Pomorska, *Od 25 lat w Szczecinie sztuka żyje*, Kurier Szczeciński, 10 XI 1970, nr 264

KATALOG PRAC POWSTAŁYCH W LATACH 1946—1968

Katalog nie obejmuje pełnego dorobku twórczego Mariana Tomaszewskiego. Niektóre prace z lat wcześniejszych uległy zniszczeniu, bądź prze-malowane zostały przez Artystę. Innych rozproszonych w wielu zbiorach prywatnych nie udało się odszukać z przyczyn od nas niezależnych.

- *1. Arka Noego, 1946, tempera, 18×18
eksp.: Salon 1948, Szczecin 1948, poz. kat. 102
wł. Muzeum Narodowego w Szczecinie nr inw. SP 19
2. Kompozycja ścienna o tematyce zaczerpniętej z historii dziejów Pomorza Zachodniego, ok. 1946
(w gmachu WRN w Szczecinie — praca zespołowa obecnie nie istnieje)
3. Norma wyżej, 1946, olej sklejką, 90×80
eksp.: Salon 1948, Szczecin 1948, poz. kat. 100, repr.
Wystawa plastyki okręgów Ziem Odzyskanych, Wrocław 1948, poz. kat. 67
wł. p. Jana Powickiego, Szczecin
4. Bolesław Chrobry na Pomorzu Zachodnim (projekt witrażu), 1947, tempera, 110×100
wł. p. Jana Powickiego, Szczecin
5. Kompozycja „Czerwone nosy i akt”, 1947, gwasz collage, 131×29
wł. p. mgr. Guida Recka, Szczecin
- *6. Tragedia getta, 1948, tempera dykta, 97×106
eksp.: VI Wystawa Okręgu Warszawskiego, Warszawa 1955, poz. kat. 299
Wystawa prac Mariana Tomaszewskiego, Warszawa 1955, poz. kat. 10
wł. Muzeum Narodowego w Warszawie nr inw. 191175
7. Piaskorzeźby w gmachu Ubezpieczalni Społecznej w Szczecinie polichromowane z Łukaszem Niewisiewiczem, ok. 1948, zniszczone w czasie późniejszego remontu
- 8—13. Szkice barwne do płaskorzeźb w gmachu Ubezpieczalni Społecznej w Szczecinie, ok. 1948
wł. p. mgr. Guida Recka, Szczecin
Kopanie kartofli, gwasz, 23×20
Kopanie kartofli, gwasz, 22,5×18
Szkic wg obrazu Rembrandta „Lekcja anatomii doktora Tulpa”, rys. ołówkiem, 23×29
Żniwa, gwasz, 22×22
Tragedie biologiczne kobiety, technika mieszana, 29×14,5
Stołówka, gwasz, 28×38
14. Stworzenie świata, 1948, olej sklejką, 139×172
wł. p. mgr. Guida Recka, Szczecin
15. Malowidło ścienne „Jan z Kolna”, ok. 1948, tempera
Teatr Współczesny w Szczecinie
16. Walka o sprawiedliwość — szkic do obrazu, 1949, rys. ołówkiem, 22×33
wł. p. mgr. Guida Recka, Szczecin
17. Ludobójcy, ok. 1949, olej dykta, 93×110
wł. p. mgr. Zbigniewa Cichońskiego, Wrocław
18. Koronacja Anny Jagiellonki, przed 1950, olej dykta, 70×60
wł. p. Sławomira Lewińskiego, Szczecin
19. Awicenna uzdrawia chorych — projekt fresku, przed 1950, tusz karton, 60×40
wł. p. Sławomira Lewińskiego, Szczecin
20. Ptak, przed 1950, gwasz, 20×40
wł. p. Sławomira Lewińskiego, Szczecin
21. Egzekucja 50 więźniów Pawiaka, 1952, gwasz papier, 95×180
wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
22. Słońce i piwo, 1952, tempera, 117×125
wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
23. Odaliska, 1952, akwarela, 60×90
wł. p. red. Ludomira Szerszenowicza, Warszawa
- *24. Dywan z oczkiem, 1952, tempera papier, 30×32
wł. p. Janiny Dobrzyńskiej, Warszawa

Prace oznaczone * są eksponowane

25. Dzierżyński na balkonie, ok. 1952, olej płótno, 132×90
wł. Muzeum Śląska Opolskiego w Opolu nr inw. MSO/S/352
26. Bohaterom Westerplatte, 1954, tempera papier, 140×210
na odwrociu:
Bez tytułu, tempera papier, 140×210
wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
- *27. Martwa natura z butami, 1954, olej płótno, 91×74
wł. p. Jana Tomaszewskiego, Warszawa
28. Muzykanci, 1954, tempera papier, 180×165
wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
29. Wczasy, 1955, olej płótno, 68×92
wł. p. mgr. Zbigniewa Cichońskiego, Wrocław
30. Klęska wrześniowa, 1955, tempera papier, 130×215
wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
- *31. Kwoka, 1955, olej płótno, 60×54
wł. p. Anny Krzyżanowskiej, Warszawa
32. Bez tytułu, 1955, tempera papier, 145×286
(praca uszkodzona)
wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
- *33. Architekci I, 1955, olej płótno, 67×106
eksp.: Wystawa malarstwa Mariana Tomaszewskiego, Warszawa 1961, poz. kat. 11
wł. p. Jana Tomaszewskiego, Warszawa
- *34. Fetysz polinezyjski — Autoportret, 1955, olej płótno, 70×67
eksp.: Wystawa malarstwa Mariana Tomaszewskiego, Warszawa 1961, poz. kat. 2
wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
35. Pejzaż z Saskiej Kępy, 1955, olej płótno, 80×100
wł. p. Jana Tomaszewskiego, Warszawa
- *36. Odpoczynek na plaży, 1955, rys. ołówkiem, 17×77
eksp.: Wystawa prac Mariana Tomaszewskiego, Warszawa 1957
wł. p. Barbary Spiechowicz, Warszawa
37. Kościuszkowcy, 1955, olej, 108×115
eksp.: VI Wystawa Okręgu Warszawskiego, Warszawa 1955, poz. kat. 204
wł. Liceum Ogólnokształcącego w Skarżysku-Kamiennej
38. Piłka nożna, ok. 1955, olej, 49×53
wł. p. Michaliny Cichońskiej, Wrocław
- *39. Zaklinacz węzów, 1956, olej płótno, 78×78
wł. Muzeum Narodowego w Warszawie nr inw. 191176
- *40. Fakir, 1956, olej płyta pilśniowa, 43×74
eksp.: VIII Wystawa Okręgu Warszawskiego ZPAP, Warszawa 1958, poz. kat. 167
wł. p. Genowefy Zbrzeźnej, Warszawa
41. Powstanie Warszawskie, 1956, olej płótno, 158×187
eksp.: VII Wystawa Okręgu Warszawskiego, Warszawa 1956, poz. kat. 267, repr.
wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
42. Powstanie Warszawskie, 1956, olej płótno, 118×67
(obraz uszkodzony)
wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
- *43. Przedwiośnie, 1956, olej płótno, 75×104
wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
- *44. Intelktualistka na plaży, 1956, olej płótno, 94×113
wł. p. red. Jana Bijaka, Warszawa
45. Amfora, 1956, olej, 80×56
eksp.: VII Wystawa Okręgu Warszawskiego ZPAP, Warszawa 1956, poz. kat. 268
wł. p. Michaliny Cichońskiej, Wrocław
46. Gra w piłkę, 1956, olej, 70×50
wł. p. Jana Cichońskiego, Wrocław
- *47. Taniec, 1956, olej tempera, 54,5×71
wł. p. Tadeusza Szymańskiego, Warszawa
48. Biały koń, przed 1957, olej płótno, 84×84
wł. Wydziału Kultury PPRN w Poznaniu

- *49. Starożytność, 1957, olej, 80×94
wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
- *50. Czerwone maki na Monte Cassino, 1957, olej, 48×93
wł. p. Andrzeja Wojciechowskiego, Warszawa
51. Maszynistki w biurze, 1958, olej płótno, 70×95
wł. p. red. Ludomira Szerszenowicza, Warszawa
- *52. Kompozycja emocjonalna, 1958, olej tektura, 69×90
wł. Muzeum Narodowego w Warszawie nr inw. 212949
- *53. Szara figura, 1958, olej deska, 97×71
na odwrociu:
Kompozycja figuralna, 1958, olej deska, 71×97
wł. p. Jana Tomaszewskiego, Warszawa
54. Ludobójcy, 1958, olej karton, 52×62
wł. p. Barbary Spiechowicz, Warszawa
55. Wesoly zmarły, ok. 1958, olej, 96×64
eksp.: VIII Wystawa Okręgu Warszawskiego ZPAP, Warszawa 1958, poz. kat. 166
wł. Centralnego Zarządu Przedsiębiorstwa Upowszechnienia Prasy i Książki „Ruch” w Warszawie
56. Bez tytułu, 1958, olej płyta pilśniowa, 60×75
wł. p. Genowefy Zbrzeźnej, Warszawa
- *57. Kompozycja, 1958, olej płótno, 55×63
wł. p. Jana Tomaszewskiego, Warszawa
- *58. Krowa, 1958, olej dykta, 101×70
wł. p. Barbary Spiechowicz, Warszawa
- *59. Partyzanci, 1958, olej płótno, 108×140
eksp.: Wystawa plastyki Ziemi Nadodrzańskich, Warszawa Wrocław 1959, poz. kat. 165, repr.
Wystawa malarstwa Mariana Tomaszewskiego, Warszawa 1961, poz. kat. 19
wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
60. Jaś i Małgosia, 1958, olej, 65×81
eksp.: Wystawa malarstwa Mariana Tomaszewskiego, Warszawa 1961, poz. kat. 28
wł. p. dr. Stanisławy Bańkowskiej, Białystok
- *61. Śpiący Murzyn i nietoperze, 1958, olej, 84×52
wł. p. Anny Krzyżanowskiej, Warszawa
- *62. Bez tytułu, 1958—1965, olej płótno, 72×171
wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
- *63. Obrona Warszawy, 1958—1965, olej płótno, 85×171
eksp.: Wystawa malarstwa Mariana Tomaszewskiego, Warszawa 1961, poz. kat. 16
wł. p. Jana Tomaszewskiego, Warszawa
64. Uścisk miłosny, 1959, rysunek, 14×21
wł. p. dr. Jerzego Zdziechowskiego, Warszawa
65. Szkic do obrazu, 1959, gwasz, 17×18
wł. p. mgr. Guida Recka, Szczecin
66. Bez tytułu, 1959, olej, 90×70
wł. p. mgr. Rafała Cichońskiego, Wrocław
67. Bez tytułu, 1959, olej, 70×60
wł. p. mgr. Rafała Cichońskiego, Wrocław
68. Kobieta w kąpielni, 1959, olej, 78×93
wł. p. mgr. Zbigniewa Cichońskiego, Wrocław
69. Robot, 1959, olej płótno, 84×120
wł. p. Barbary Spiechowicz, Warszawa
70. Żagielki, 1959, olej, 56×112
wł. p. dr. Stanisławy Bańkowskiej, Białystok
- *71. Kuglarze, 1959, olej, 60×100
wł. p. Anny Krzyżanowskiej, Warszawa
- *72. Bachantka, 1959, olej, 65×100
eksp.: Wystawa malarstwa Mariana Tomaszewskiego, Warszawa 1961, poz. kat. 33
wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
- *73. Pijany kotek w stanie nieważkości, 1959, olej, 70×93
wł. p. Heleny Wdowińskiej, Warszawa

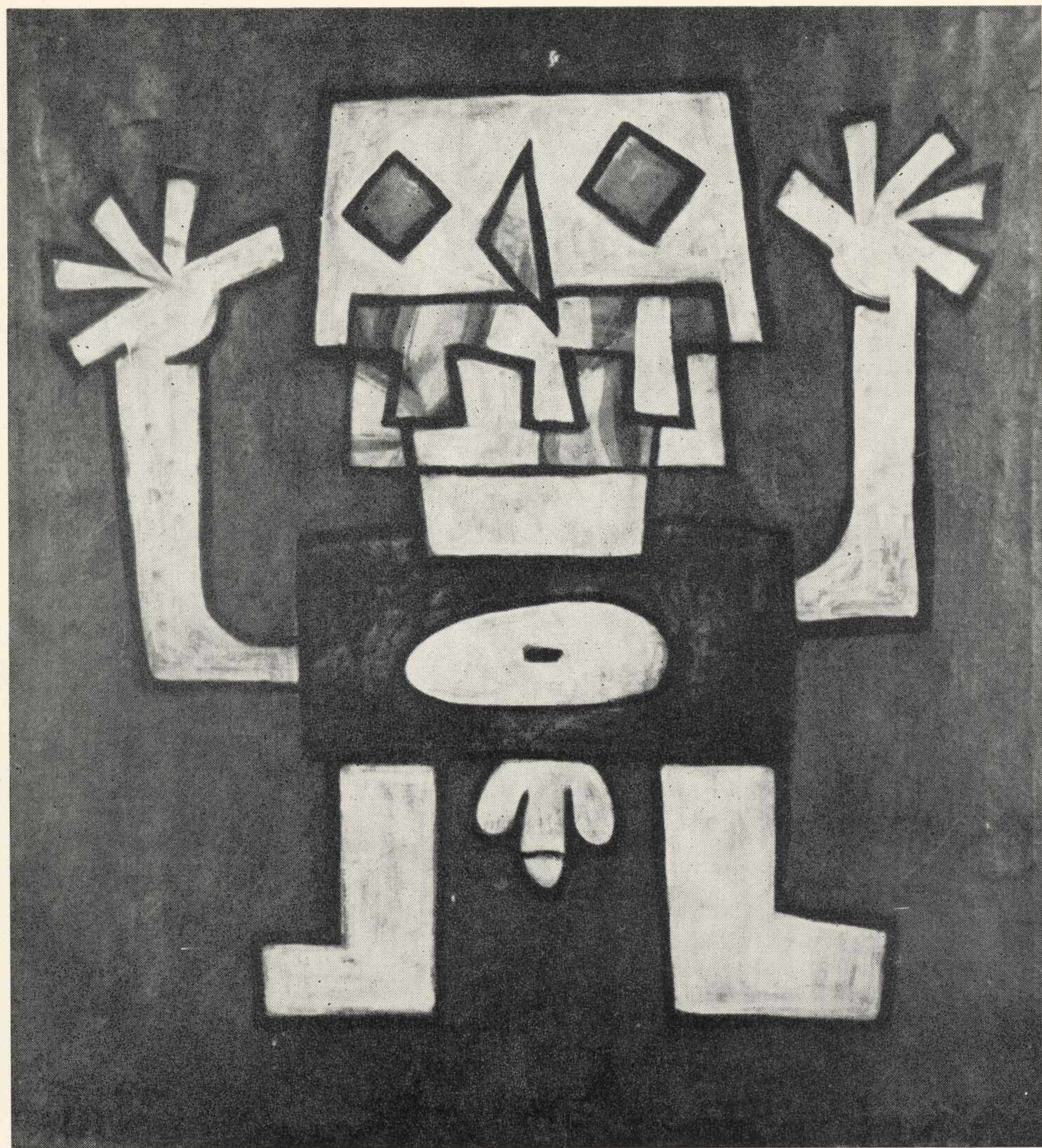
- *74. Kompozycja na niebieskim tle, 1959, olej, 70×92
wł. p. Jana Tomaszewskiego, Warszawa
- *75. Manekiny, 1959, olej płótno, 65×97
eksp.: III Wystawa sztuki nowoczesnej, Warszawa 1959, poz. kat. 160
Wystawa malarstwa Mariana Tomaszewskiego, Warszawa 1961, poz. kat. 4
wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
- *76. Chory w szpitalu, 1959, olej płótno, 99×72
eksp.: Wystawa malarstwa Mariana Tomaszewskiego, Warszawa 1961, poz. kat. 27
wł. p. Jana Tomaszewskiego, Warszawa
77. Bez tytułu, 1960, olej płótno, 108×70
wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
- *78. Kobiety brzemienne, 1960, olej, 111×98
wł. p. dr. Jerzego Zdziechowskiego, Warszawa
- *79. Zwierzę, 1960, olej płótno, 75×75
wł. p. Jana Tomaszewskiego, Warszawa
- *80. Wesele na wsi, 1960, olej płótno, 53×100
eksp.: Wystawa prac Mariana Tomaszewskiego, Warszawa 1957
Wystawa malarstwa Mariana Tomaszewskiego, Warszawa 1961, poz. kat. 8
wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
81. Szkic do obrazu, 1961, gwasz, 10×17
wł. p. mgr. Guida Recka, Szczecin
82. Szkic do obrazu, 1961, gwasz, 15×15,5
wł. p. mgr. Guida Recka, Szczecin
- *33. Głowa, 1961, olej dykta, 85×89
wł. p. Janiny Dobrzyńskiej, Warszawa
84. Czarna Wenus, 1962, olej, 91×41
eksp.: IX Wystawa malarstwa i grafiki warszawskiego Okręgu ZPAP, Warszawa 1962, poz. kat. 261, repr.
wł. Bielańskich Zakładów Przemysłu Bawełnianego w Dzierżonowie (znajduje się w Ośrodku Wypoczynkowym Zakładów w Kołobrzegu)
35. Kaktusy, 1962, olej dykta, 80×71
wł. p. Krystyny Nowakowskiej, Warszawa
86. Kot i mysz, 1964, olej, 85×80
wł. p. Jana Cichońskiego, Wrocław
- *87. Grzyb po wybuchu bomby atomowej, 1964, olej, 70×100
wł. p. mgr. Rafała Cichońskiego, Wrocław
- *88. Zabawa w wojnę, 1964, olej płótno, 60×88
wł. Muzeum Narodowego w Szczecinie nr inw. SP 231
- *89. Krematorium, 1964, olej płótno, 112×140
eksp.: X Wystawa malarstwa Warszawskiego Okręgu ZPAP, Warszawa 1964, poz. kat. 234
wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
90. Krematorium, 1964, gwasz, 14,5×20,5
wł. p. dr. Jerzego Zdziechowskiego, Warszawa
91. Barykada, 1964, olej płótno, 95×136
wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
- *92. Zakładniczki, 1964, olej płótno, 91×141
wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
93. Kompozycja, 1964, olej deska, 84×75
wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
94. Barykada powstańcza, 1964, gwasz, 10,5×16,5
wł. p. dr. Jerzego Zdziechowskiego, Warszawa
- *95. Kompozycja, 1964, olej płótno, 69×93
wł. p. mgr. Kazimierza Czerskiego, Warszawa
- *96. Kobiety z epoki paleolitu, 1965, olej, 80×95
eksp.: Festiwal sztuk pięknych, Warszawa 1966, poz. kat. 218
wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
- *97. Bez tytułu, 1965, olej płótno, 70×115
(małowany na obrazie „Spacer w ogrodzie” z 1959 r. eksponowanym na III Wystawie sztuki nowoczesnej, Warszawa 1959, poz. kat. 159)
wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
- *98. Świat prehistoryczny, 1965, olej płótno, 73×164
wł. p. Jana Tomaszewskiego, Warszawa
99. Projekt mauzoleum Żołnierza Polskiego, 1965, rysunek, zakup MKiS

- *100. Świat nieznan, 1965, olej płótno, 115×129
 eksp.: XI Wystawa malarstwa i grafiki Okręgu Warszawskiego ZPAP, Warszawa 1966, poz. kat. 268, repr.
 wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
101. Projekt malowidła ściennego w Pawilonie Łączności Politechniki Warszawskiej, 1965
 (zrealizowany przez Stanisława Preyznera)
 eksp.: Festiwal sztuk pięknych, Warszawa 1966, poz. kat. 8 w dziale „Propozycje dla architektury i urbanistyki Warszawy”
102. Bez tytułu, 1965, olej płótno, 119×100
 wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
- *103. Latający talerz, 1965, olej płótno, 91×91
 wł. p. Jana Tomaszewskiego, Warszawa
- *104. Migracja narodów, 1965—1967, olej płótno, 115×100
 wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
- *105. Lądowanie na księżycu, ok. 1965, olej płótno, 105×91
 wł. p. Jana Tomaszewskiego, Warszawa
- *106. Człowiek w kosmosie, 1966, olej, 80×80
 eksp.: XI Wystawa malarstwa i grafiki Okręgu Warszawskiego ZPAP, Warszawa 1966, poz. kat. 269
 wł. Liceum Ogólnokształcącego nr 18 w Warszawie
- *107. Czołg, 1966, olej płótno, 84×110
 wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
- *108. Umarła cywilizacja, 1966, olej, 65×132
 wł. p. mgr. Rafała Cichońskiego, Wrocław
109. Kompozycja, 1966, olej płótno, 76×107
 wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
- *110. Odpoczynek po pracy, 1966, olej płótno, 83×110
 wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
- *111. Bez tytułu, 1966, olej płótno, 83×111
 wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
- *112. Oplakiwanie, 1966, olej płótno, 127×120
 wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
- *113. W laboratorium doświadczalnym, 1967, olej płótno, 69×160
 wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
- *114. Kosmos, 1967, olej, 75×85
 wł. p. dr. Kazimierza Podobińskiego, Lublin
- *115. Nad przepaścią, 1967, olej płótno, 95×90
 wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
- *116. Malarz impresjonista, 1967, olej płótno, 105×98
 wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
117. Bez tytułu, 1967, olej tektura, 58×46
 wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
118. Kompozycja, 1967, olej deska, 80×117
 wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
- *119. Rodzina, 1967, olej płótno, 111×84
 wł. p. Jana Tomaszewskiego, Warszawa
- *120. Kamienie, 1967, olej płótno, 83×60
 wł. p. Jana Tomaszewskiego, Warszawa
- *121. Gliniane golem, 1967, olej deska, 51×58
 wł. p. Jana Tomaszewskiego, Warszawa
122. Metafora poetycka, olej dykta
 wł. p. Janusza Gołębiowskiego, Warszawa
123. Hej kolęda, kolęda, tusz, 24×23
 wł. p. Janiny Dobrzyńskiej, Warszawa
124. Wesele u rybaków, tempera, 185×235
 obraz znajduje się w zbiorach prywatnych w Wielkiej Brytanii
- *125—130. Szkice rzeźb, 1967, glina, wys. ok. 14
 wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa
- 131—135. Rysunki, collages
 wł. p. Anny Krzyżanowskiej, Warszawa
- 8 tek rysunków, szkiców, collages — czarno-białych i barwnych
 wł. p. Jadwigi Tomaszewskiej, Warszawa

W skład obecnej ekspozycji weszło 137 rysunków i szkiców

tm.

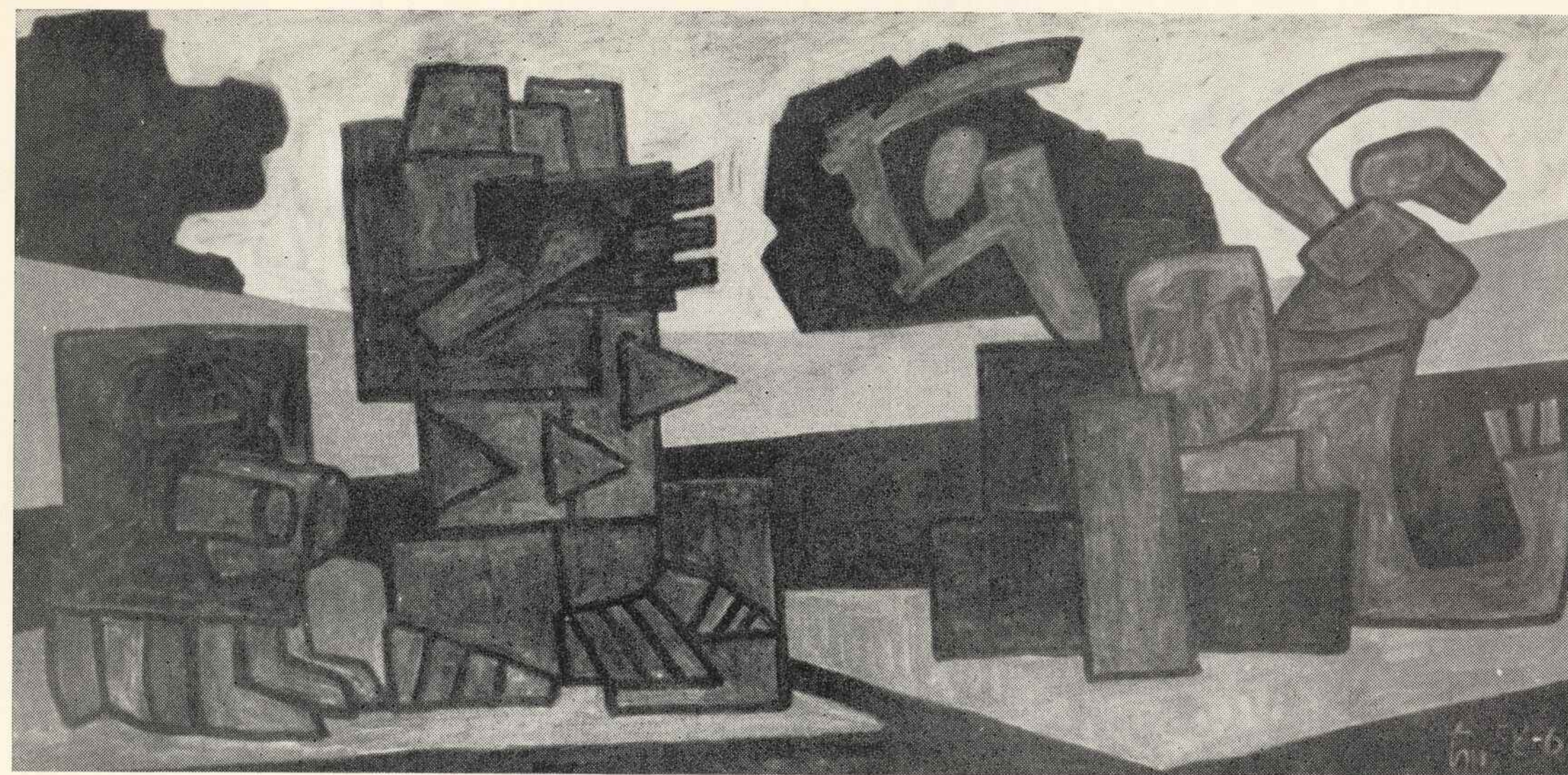
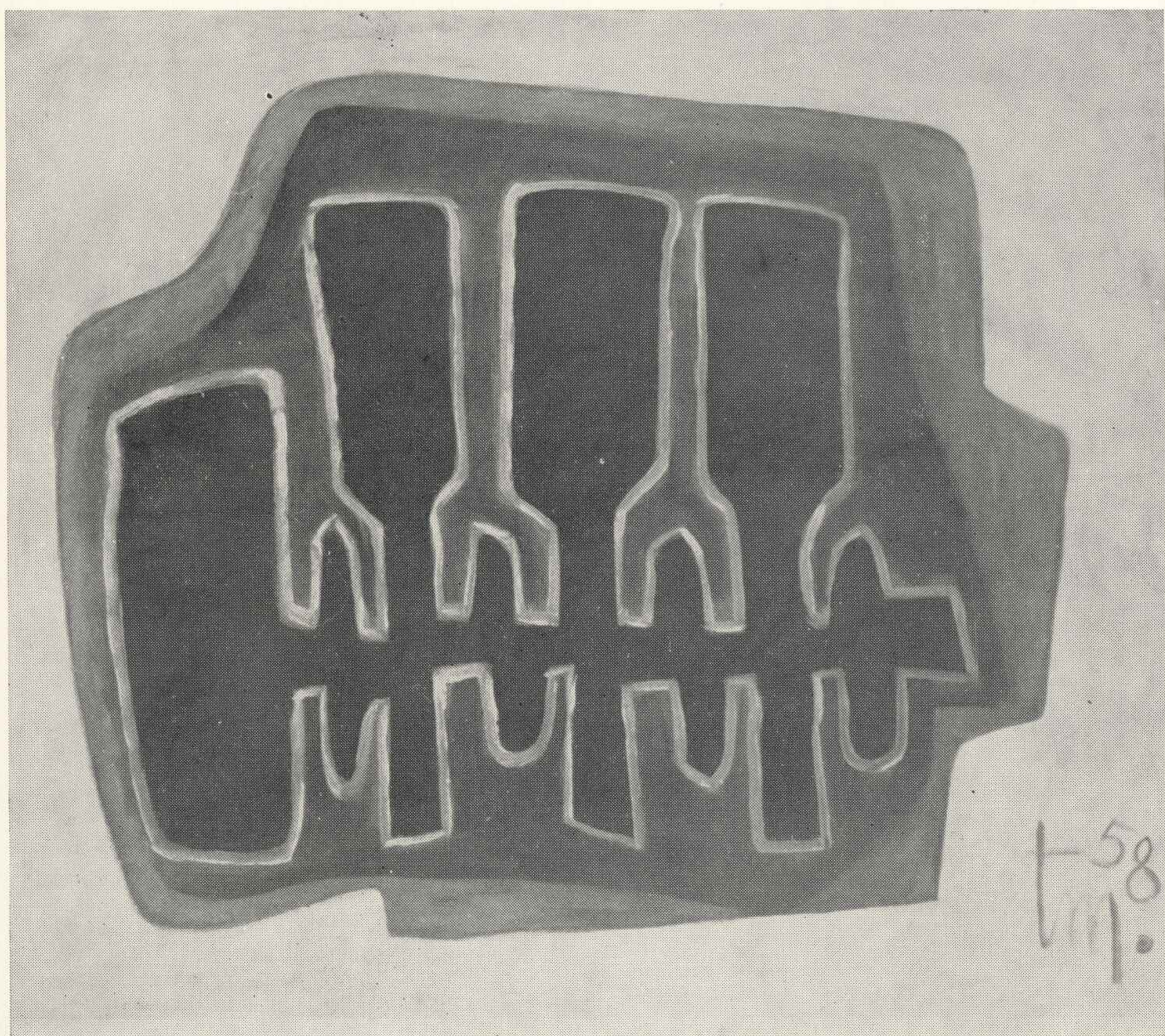

34. Fetysz polinezyjski — Autoportret

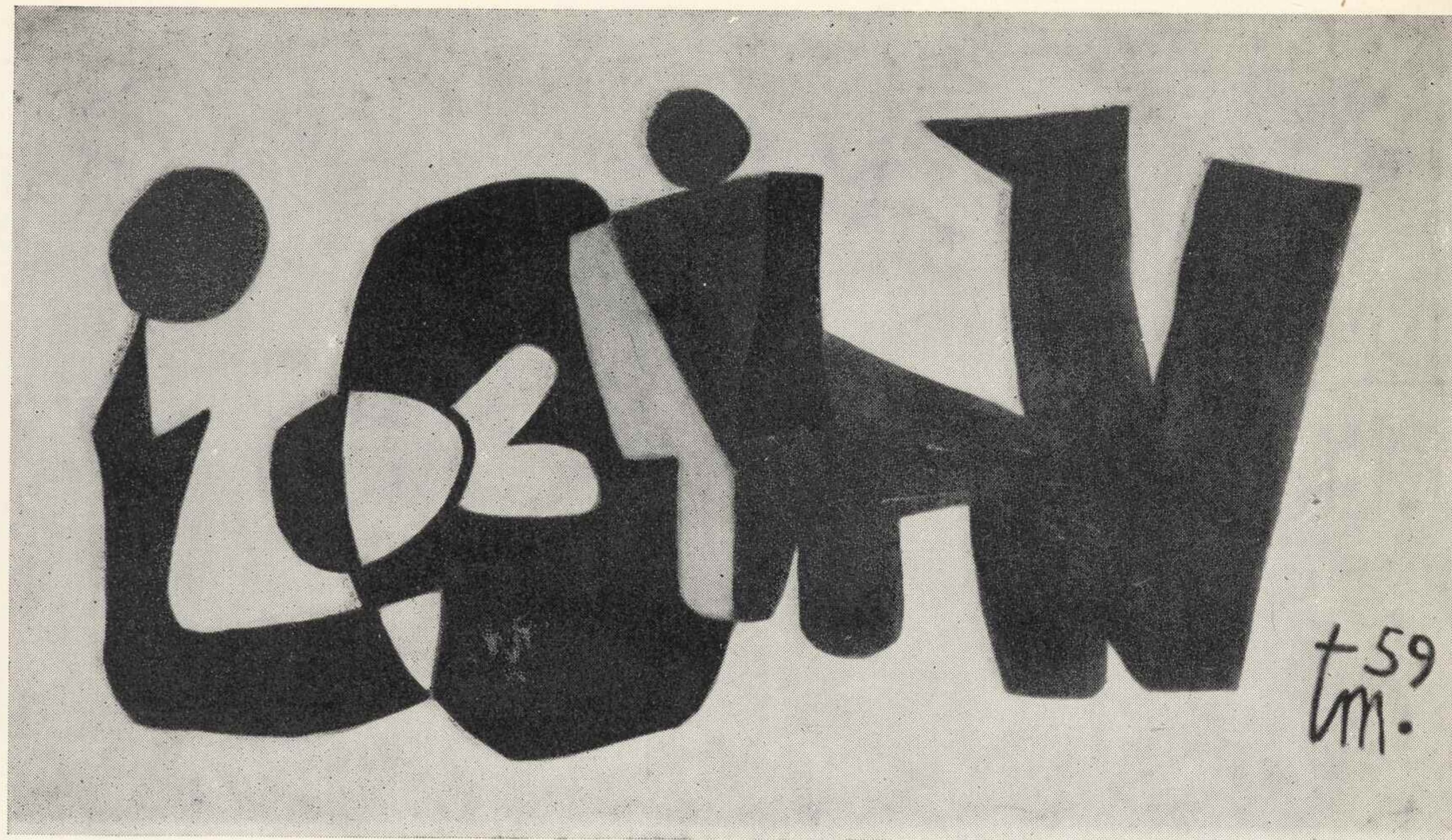
47. Taniec

57. Kompozycja

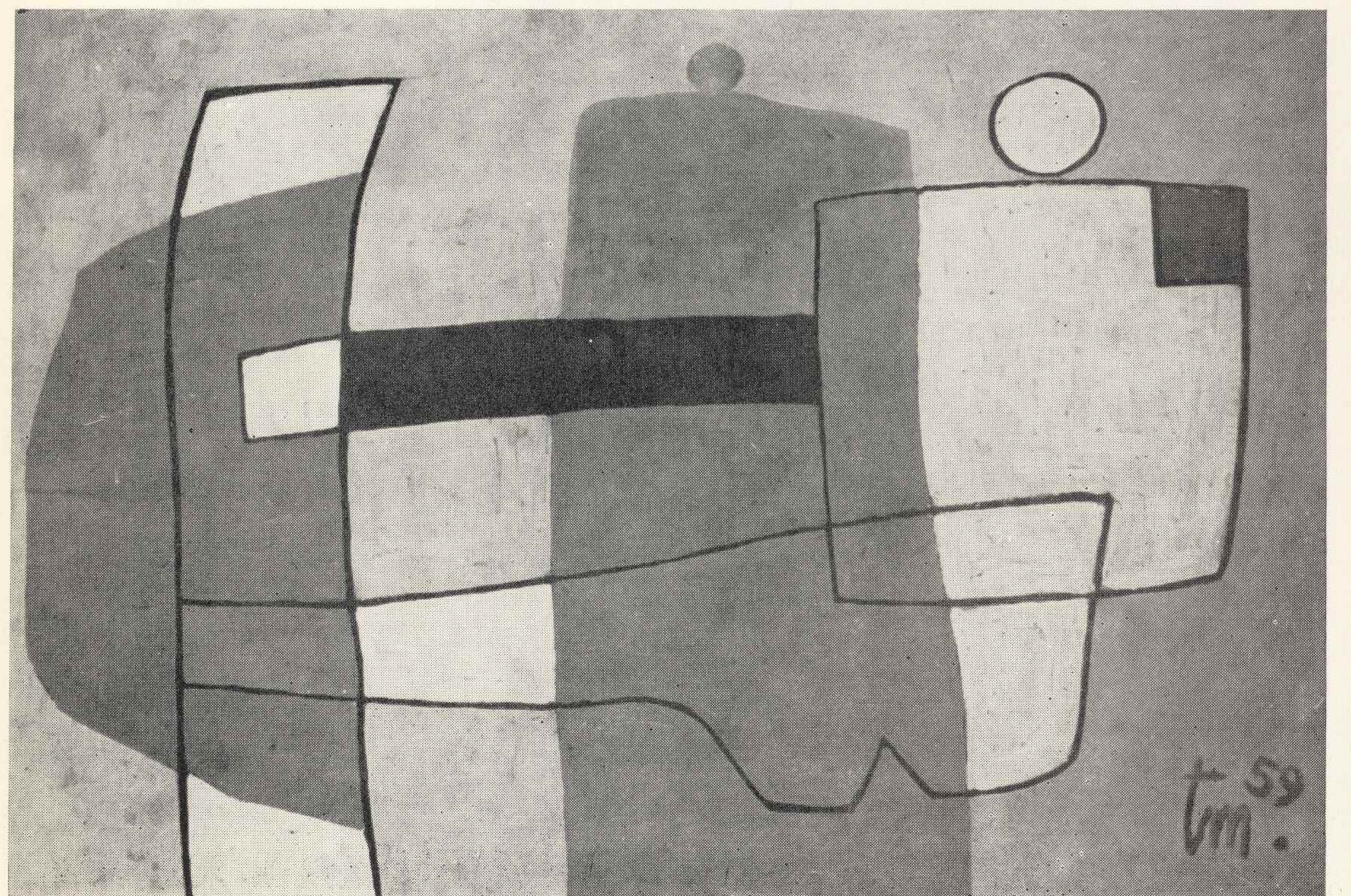

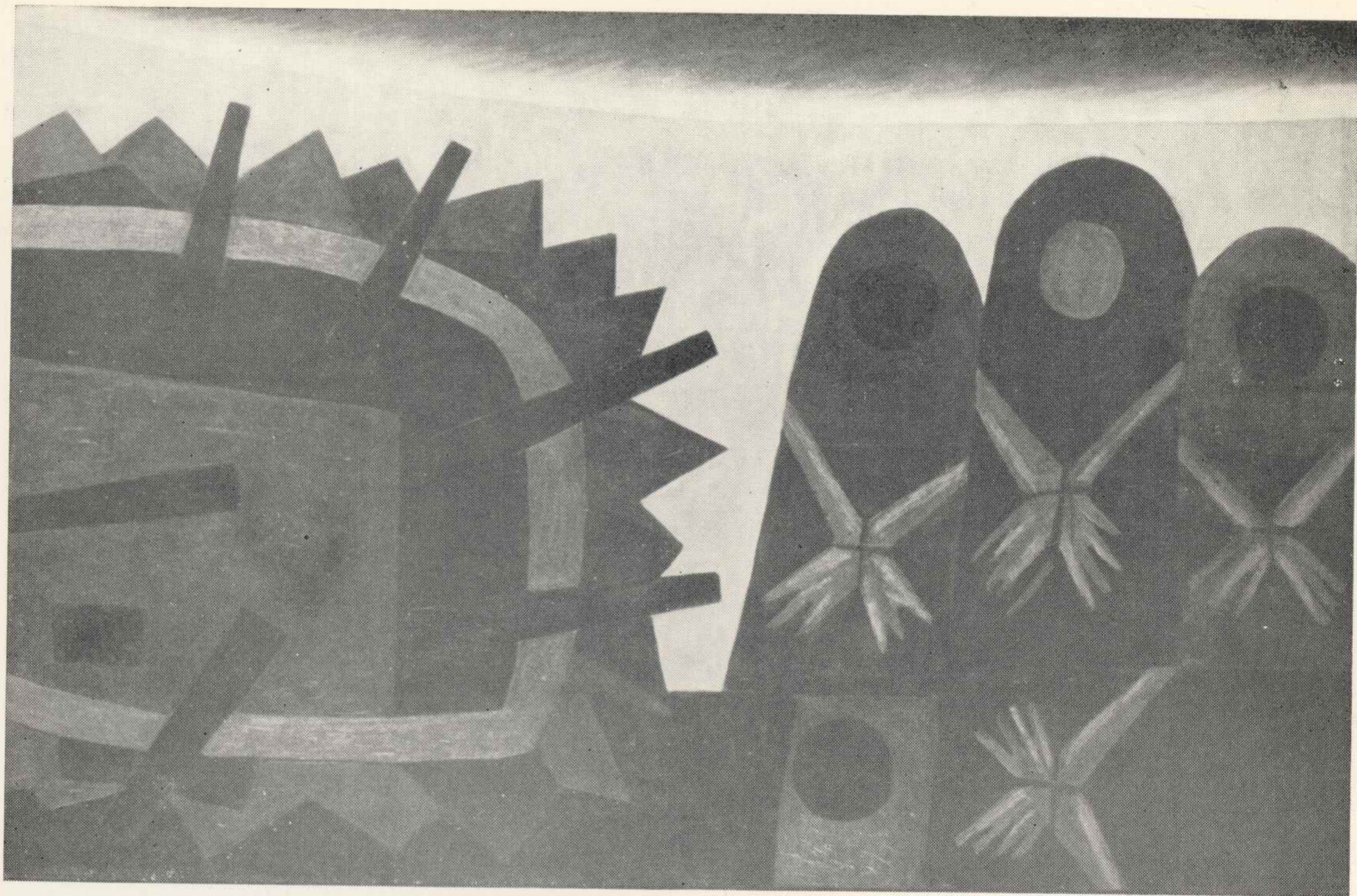
63. Obrona Warszawy

71. Kuglarze

75. Manekiny

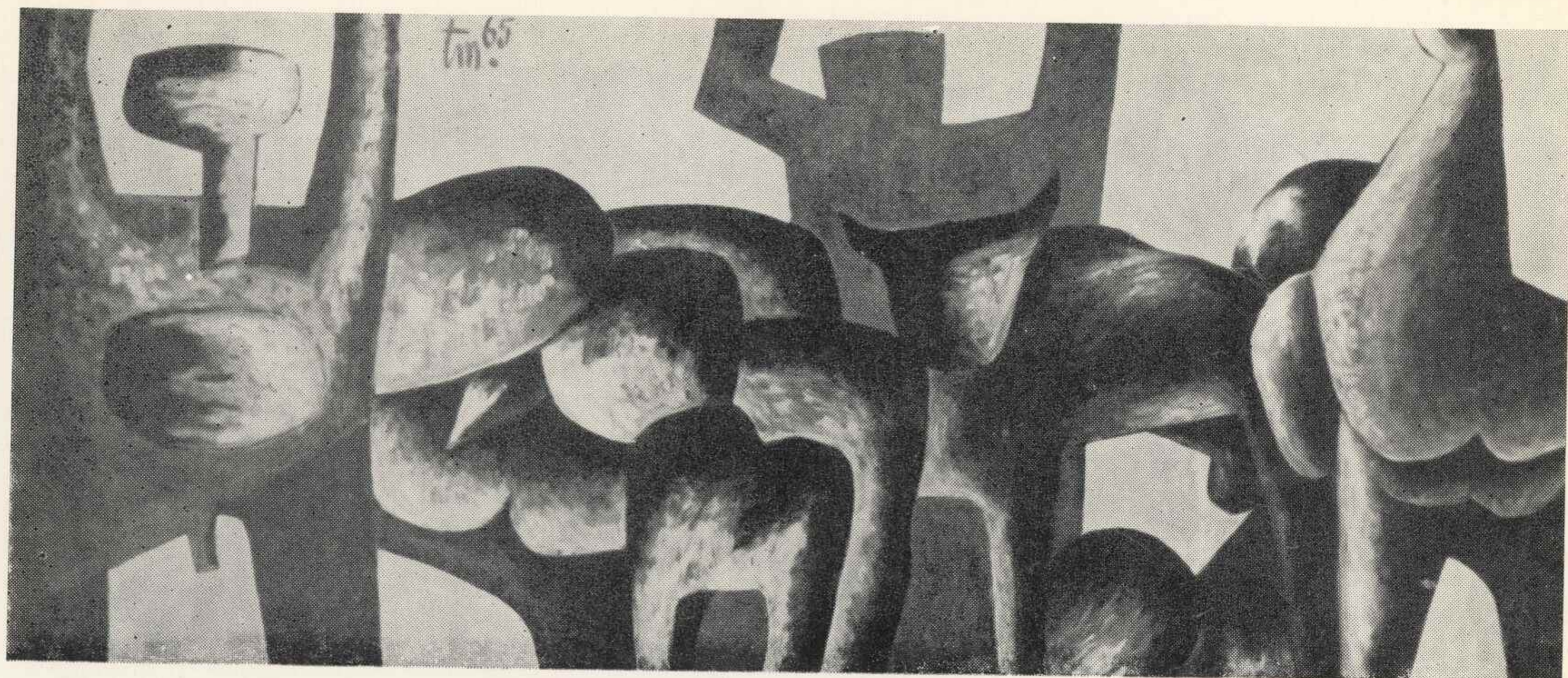

92. Zakładniczki

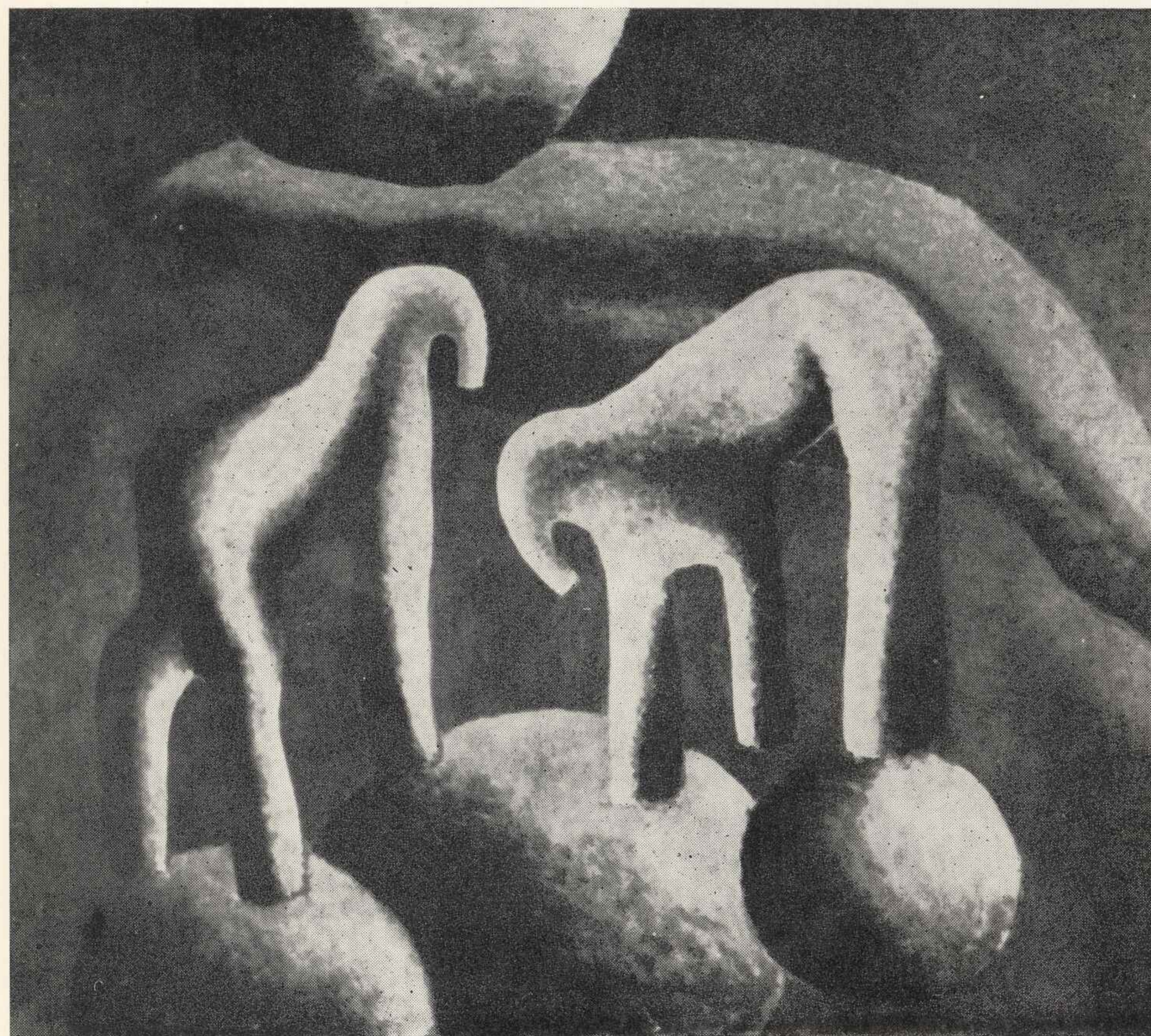

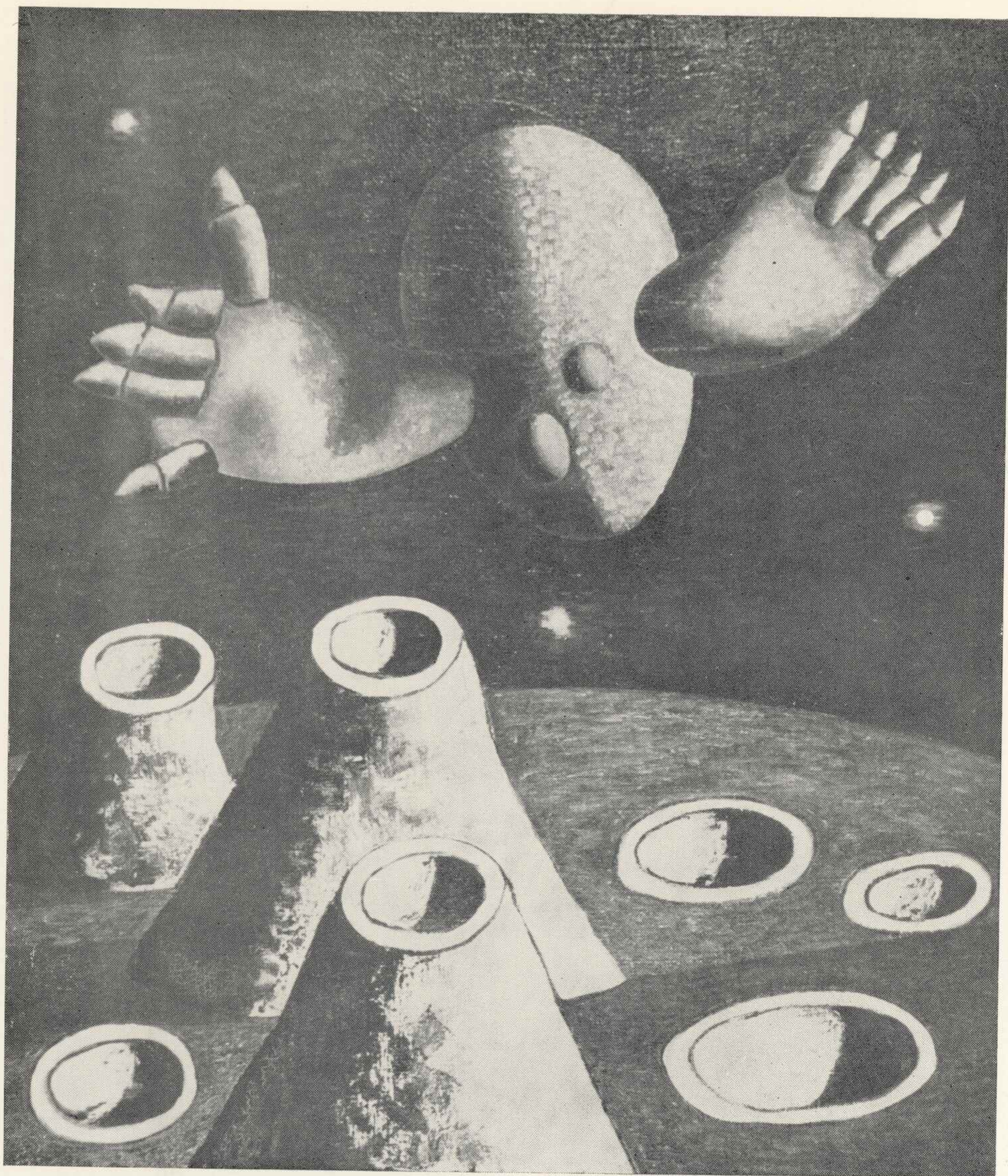
96. Kobiety z epoki paleolitu

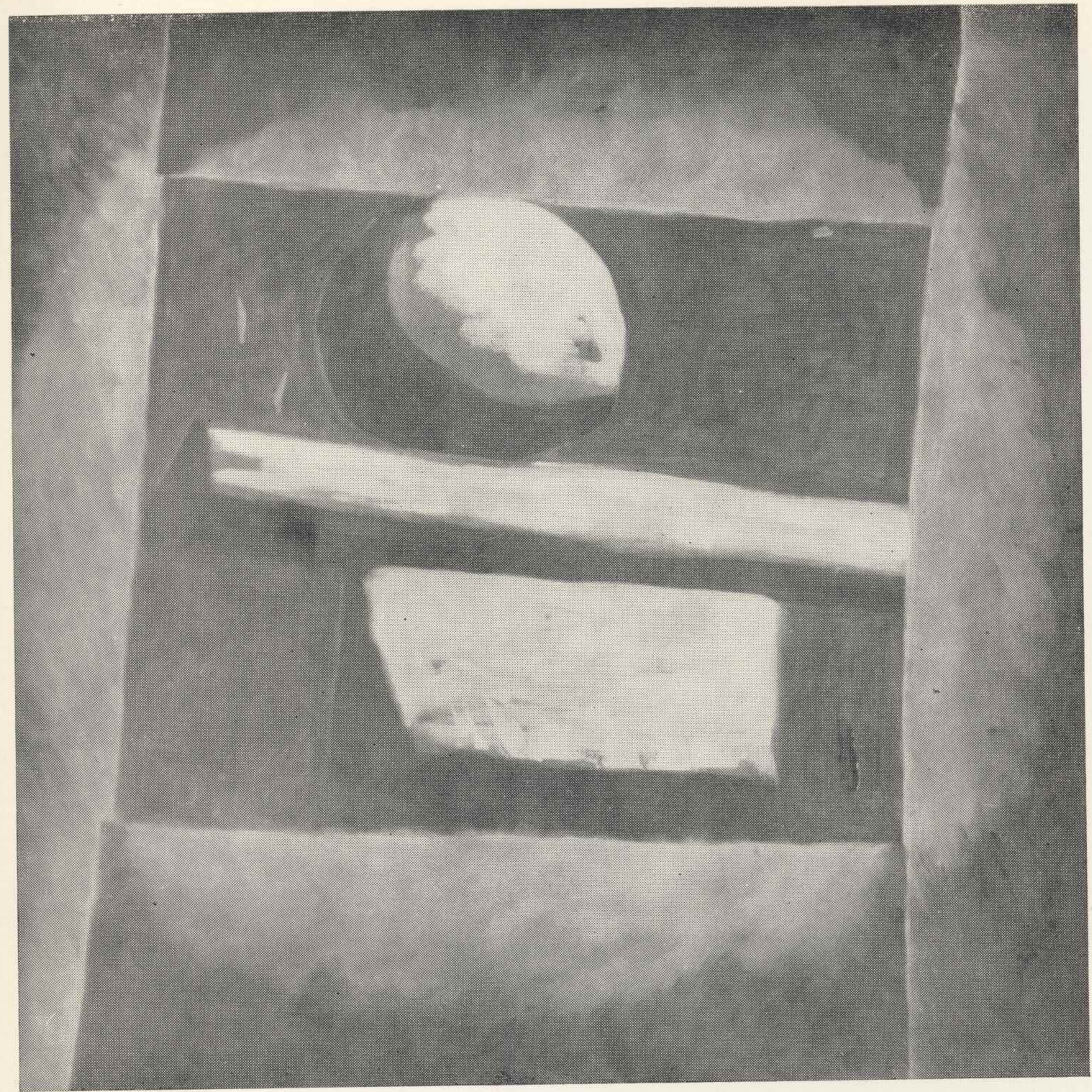
98. *Świat prehistoryczny*

100. *Świat nieznany*

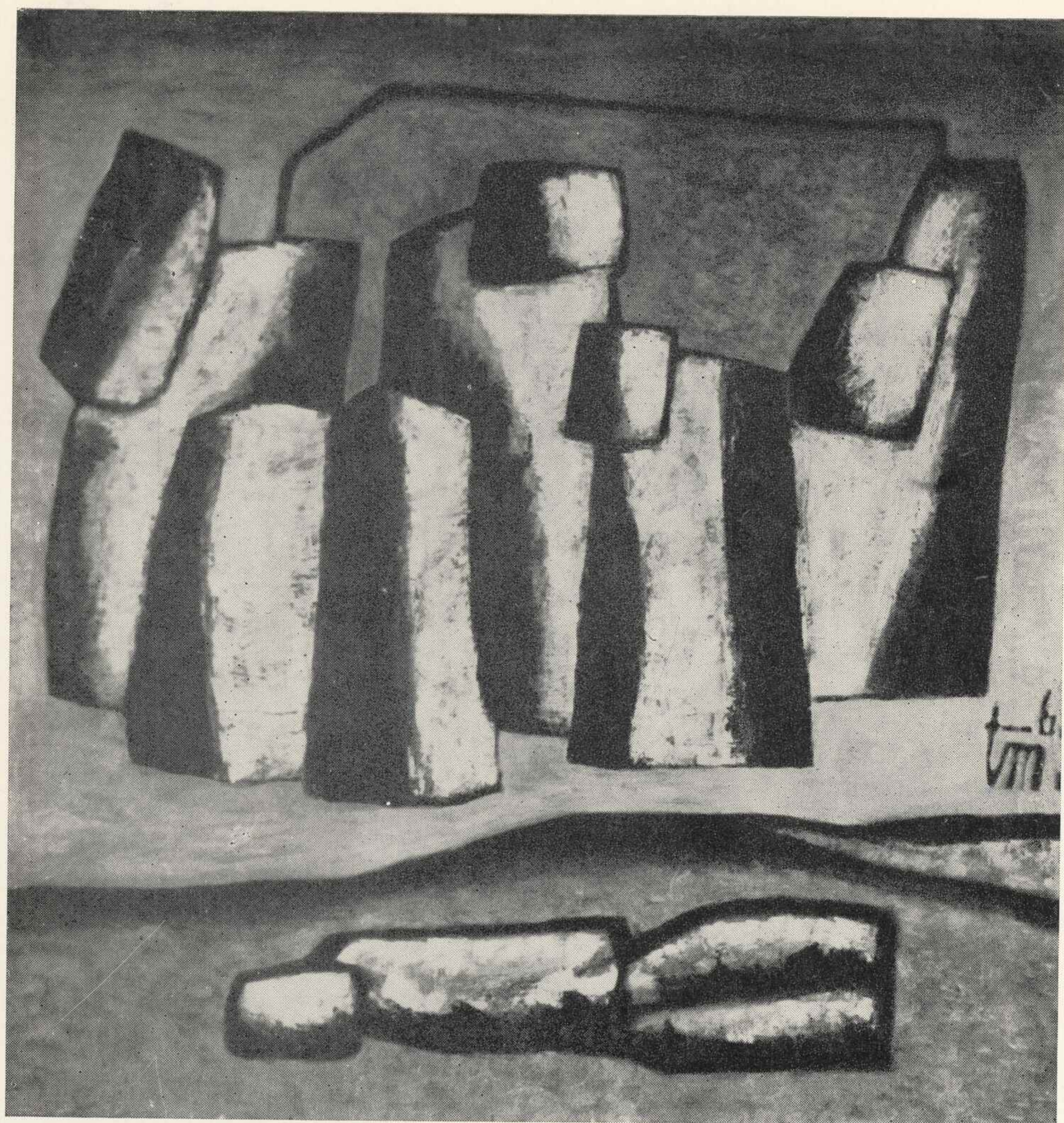

105. Lądowanie na księżycu

106. Człowiek w kosmosie

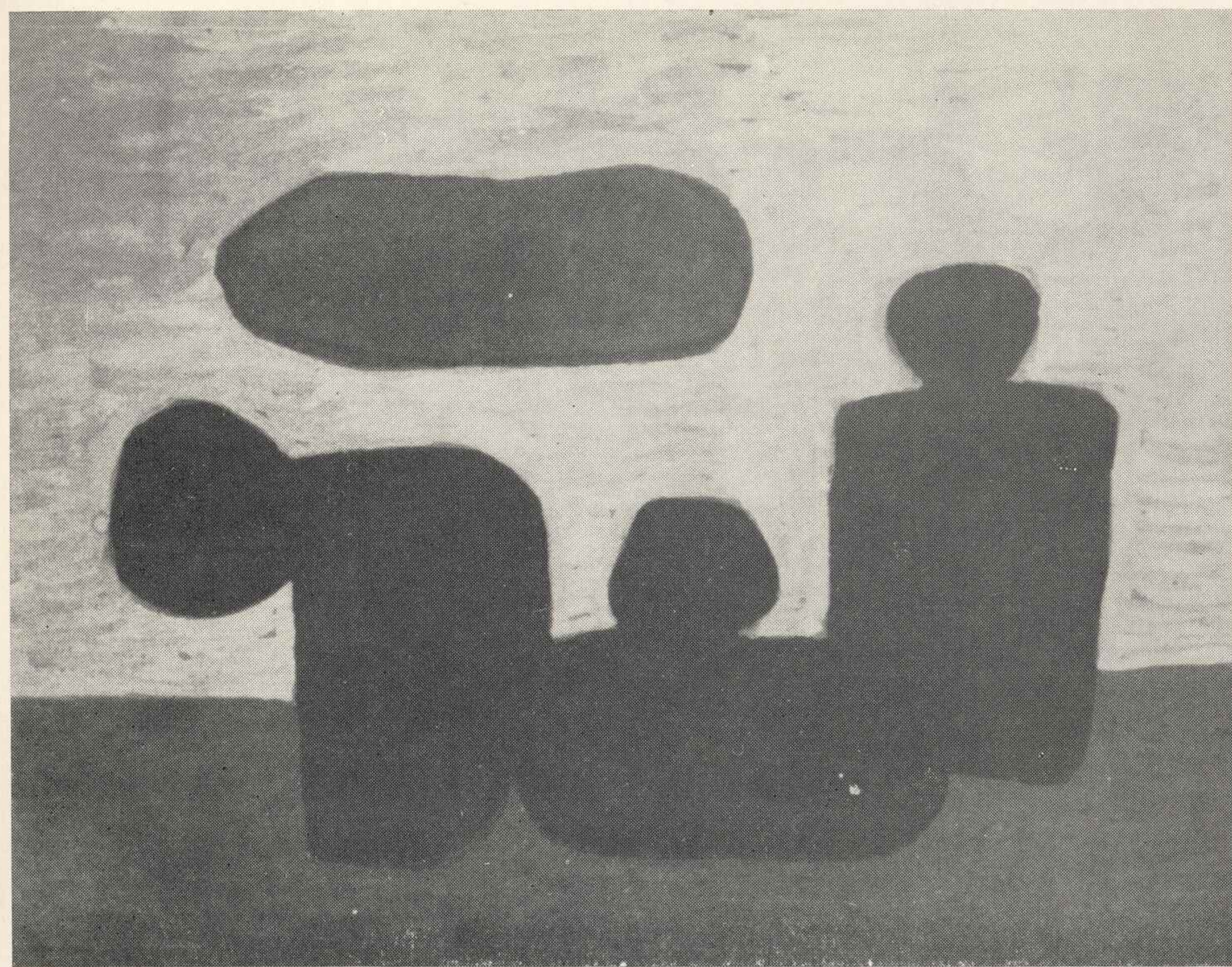

112. Oplakiwanie

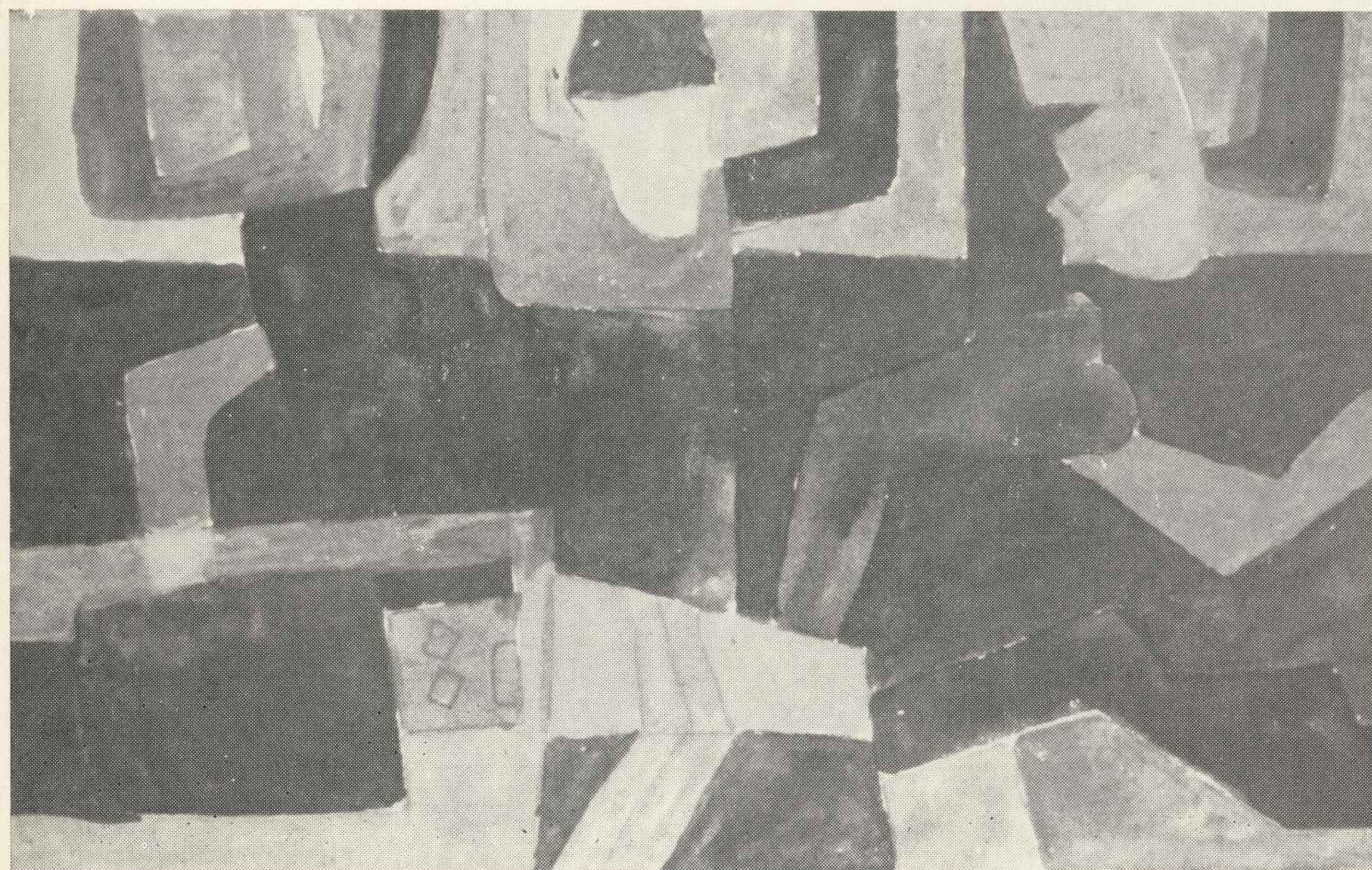
119. Rodzina

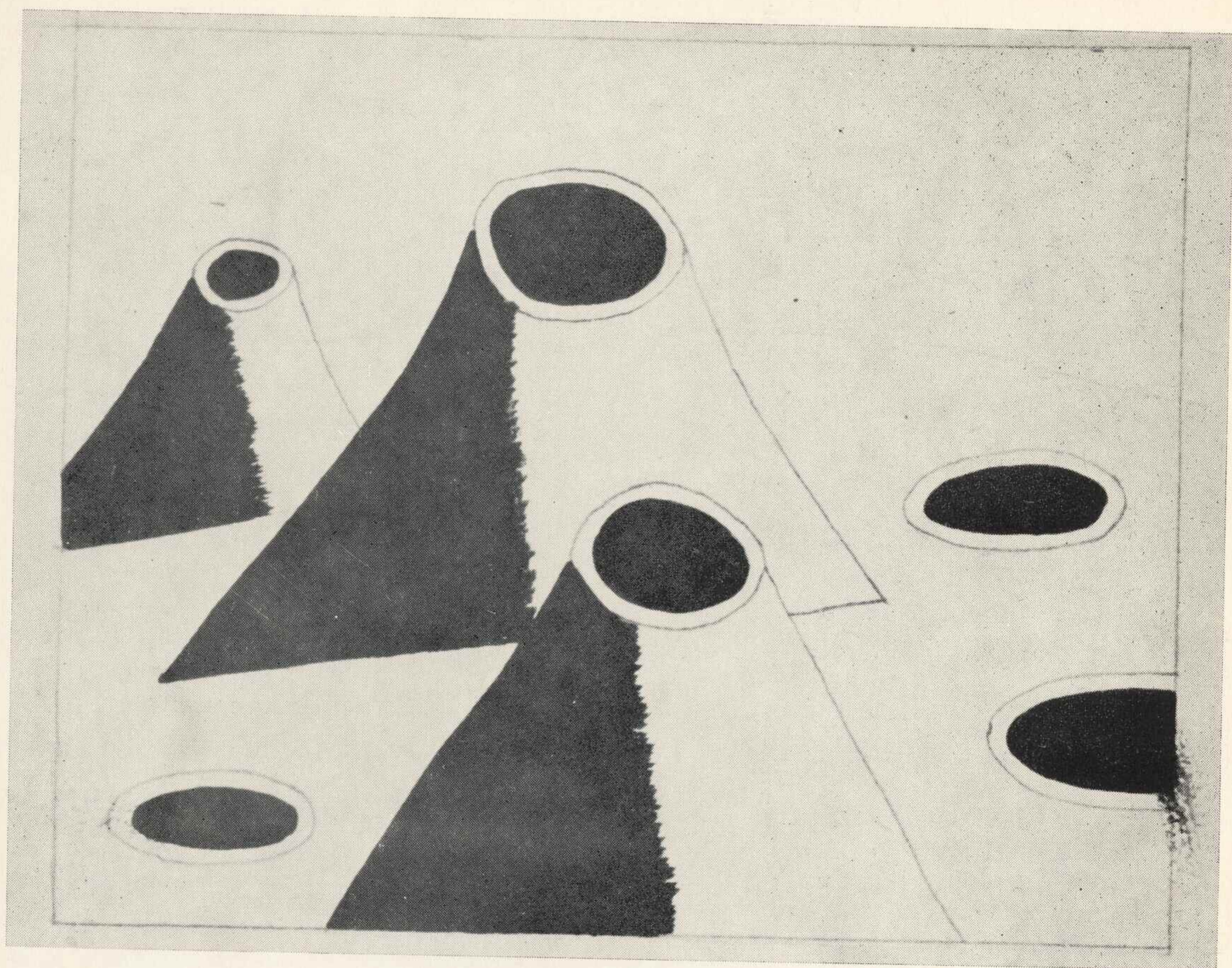

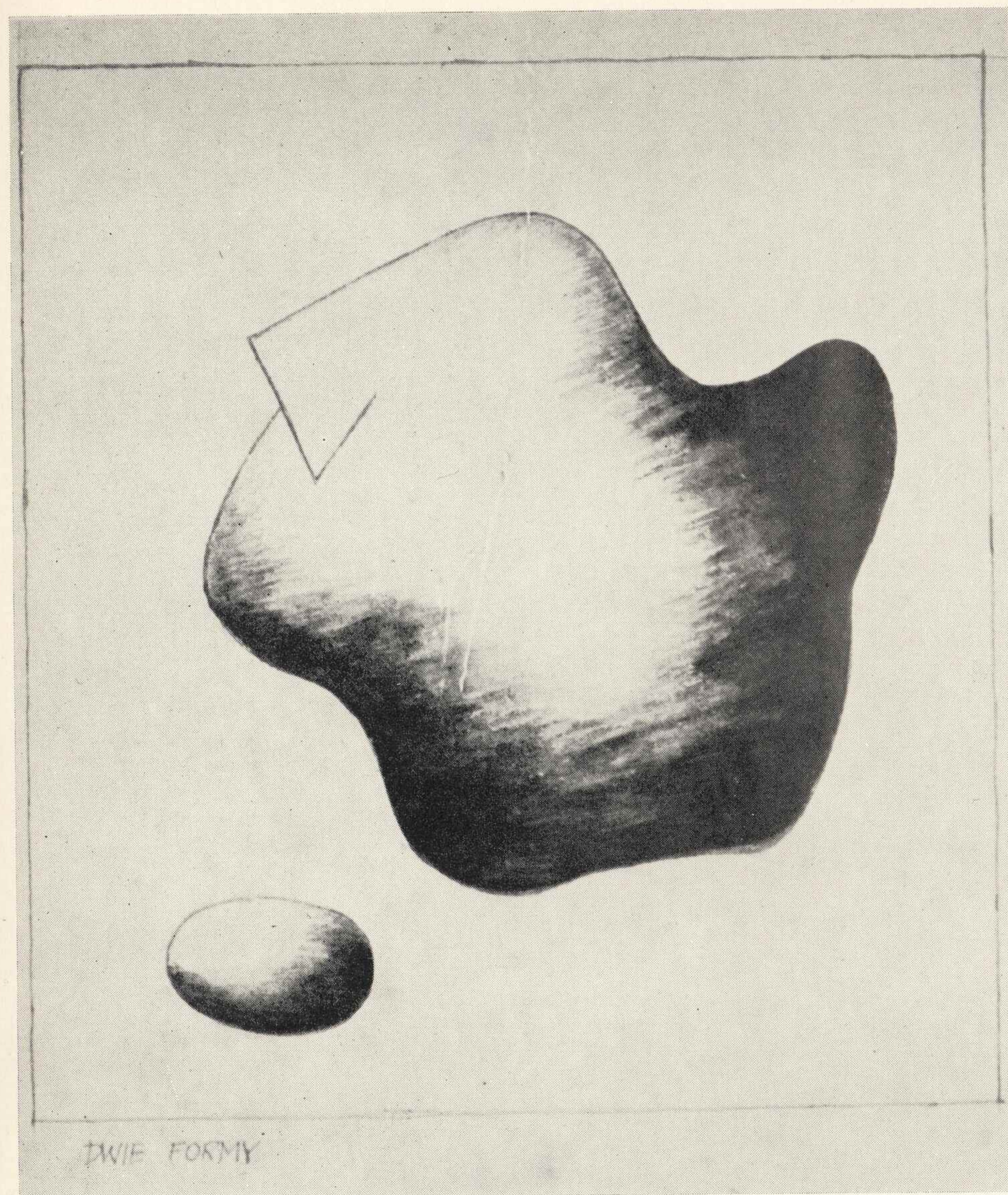
Kamienie I, 1964, akwarela

Reminiscencje, 1964, akwarela

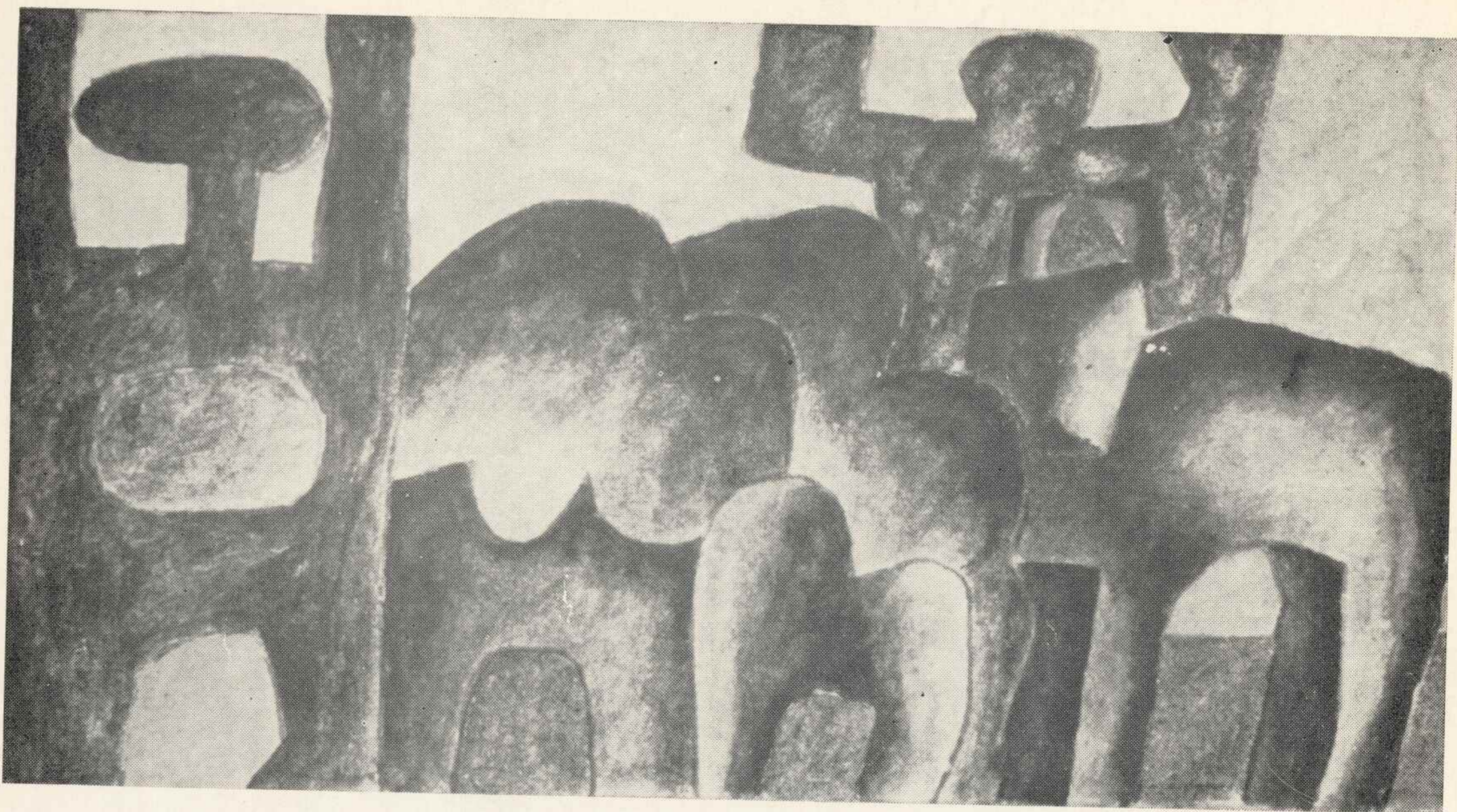

Kratery na księżycu, tusz

Dwie formy, rys. ołówkiem

Bez tytułu, akwarela

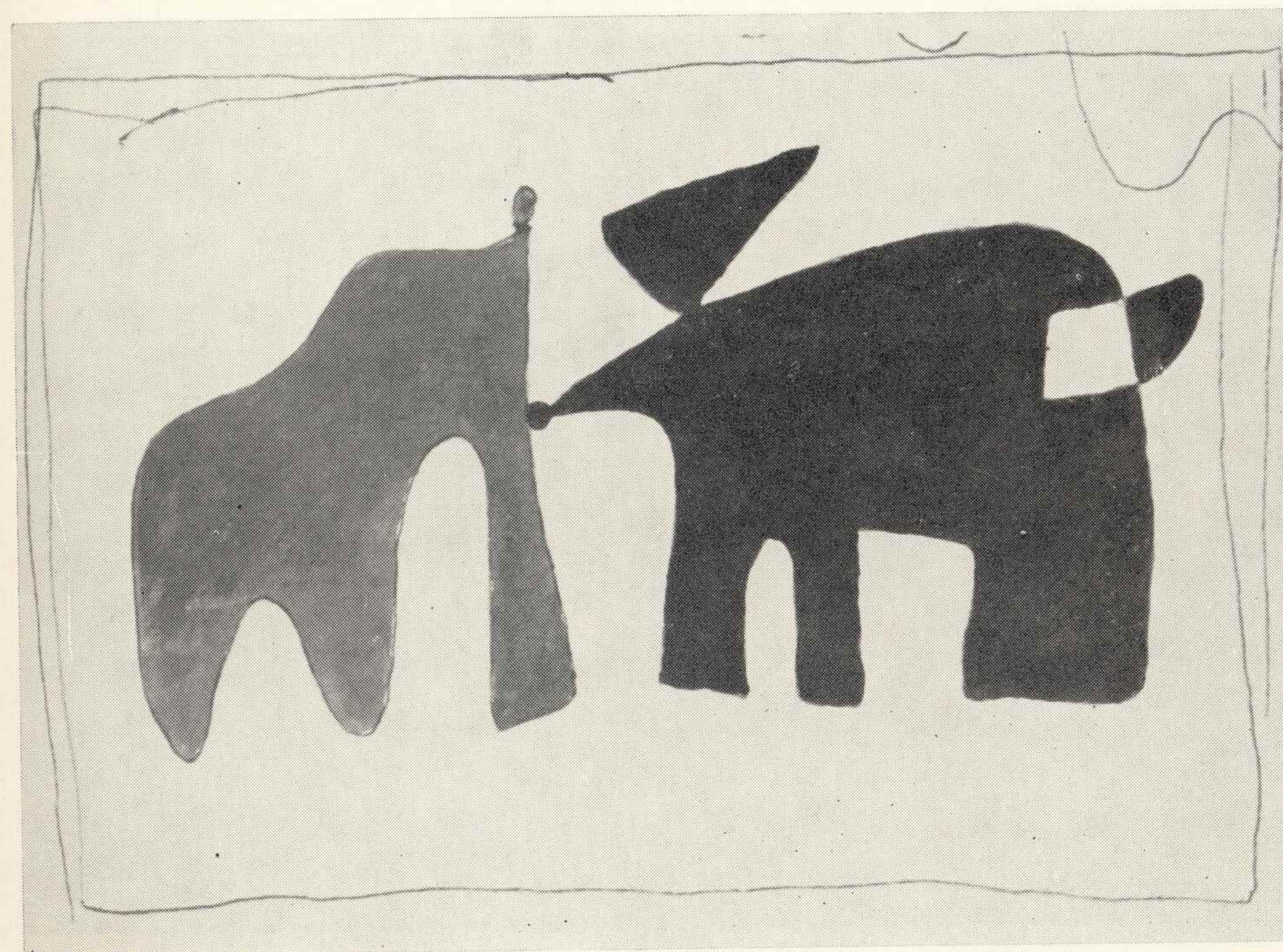

Kompozycja I, 1964, akwarela

Akwarela

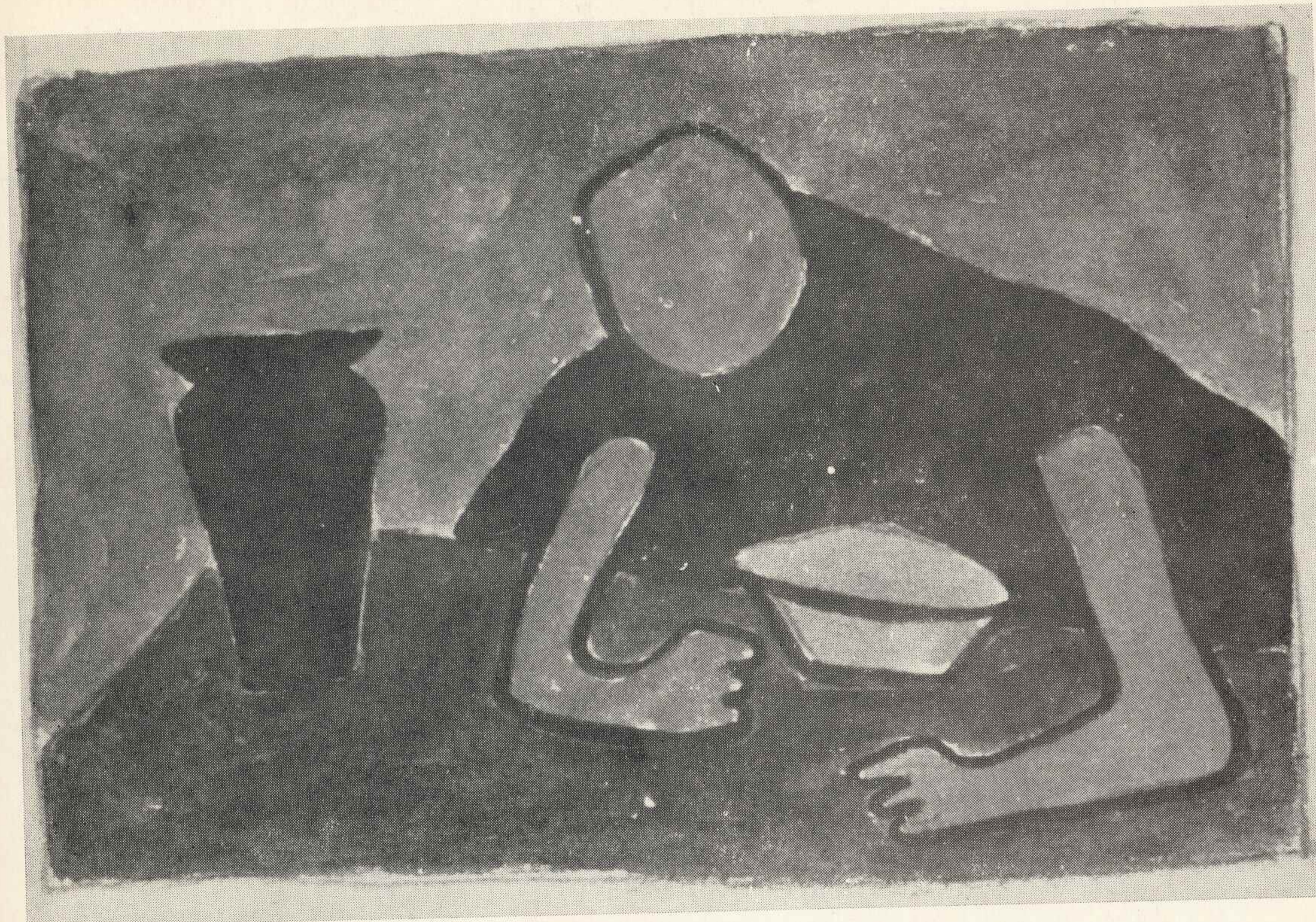

Bez tytułu, akwarela

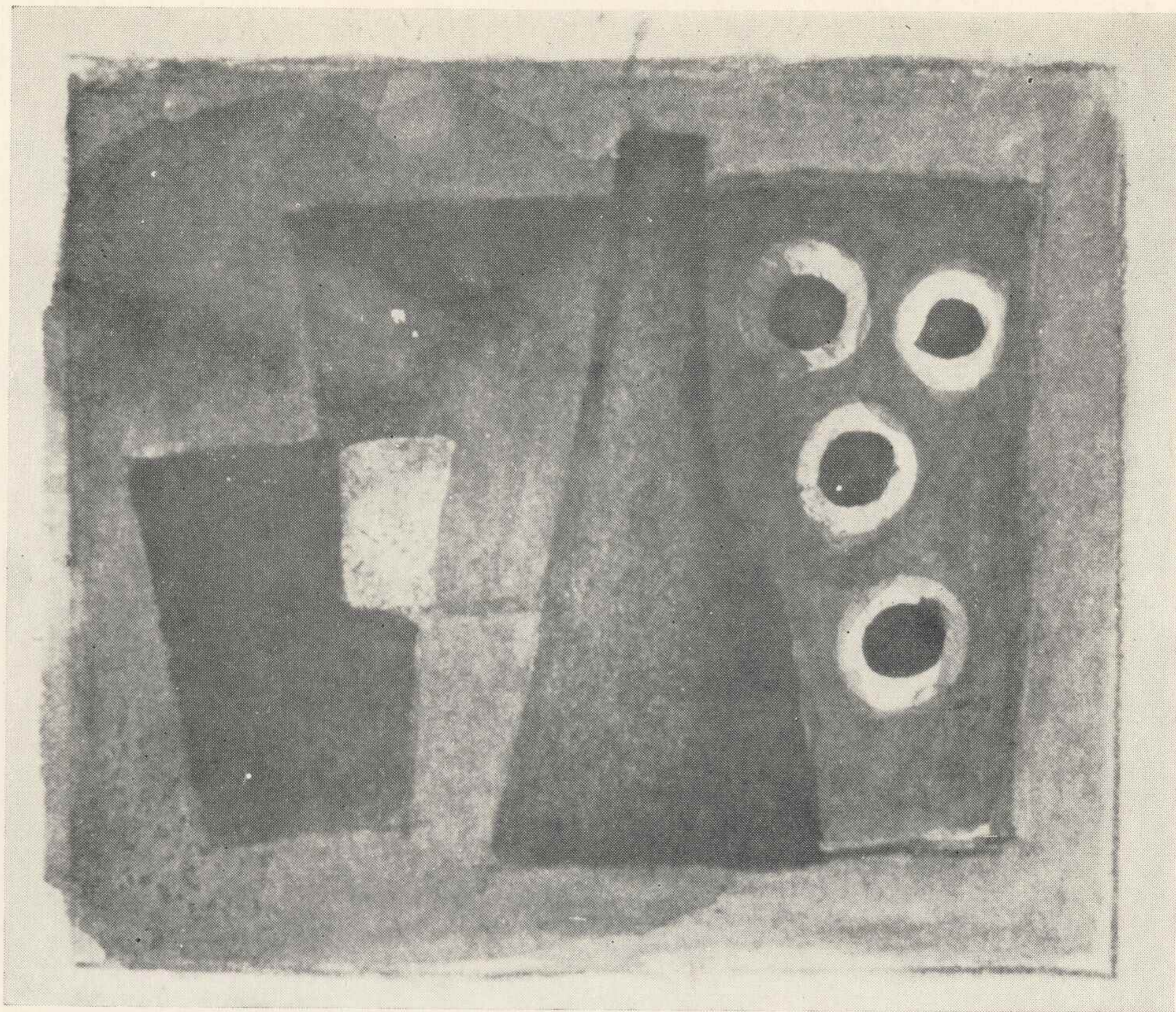

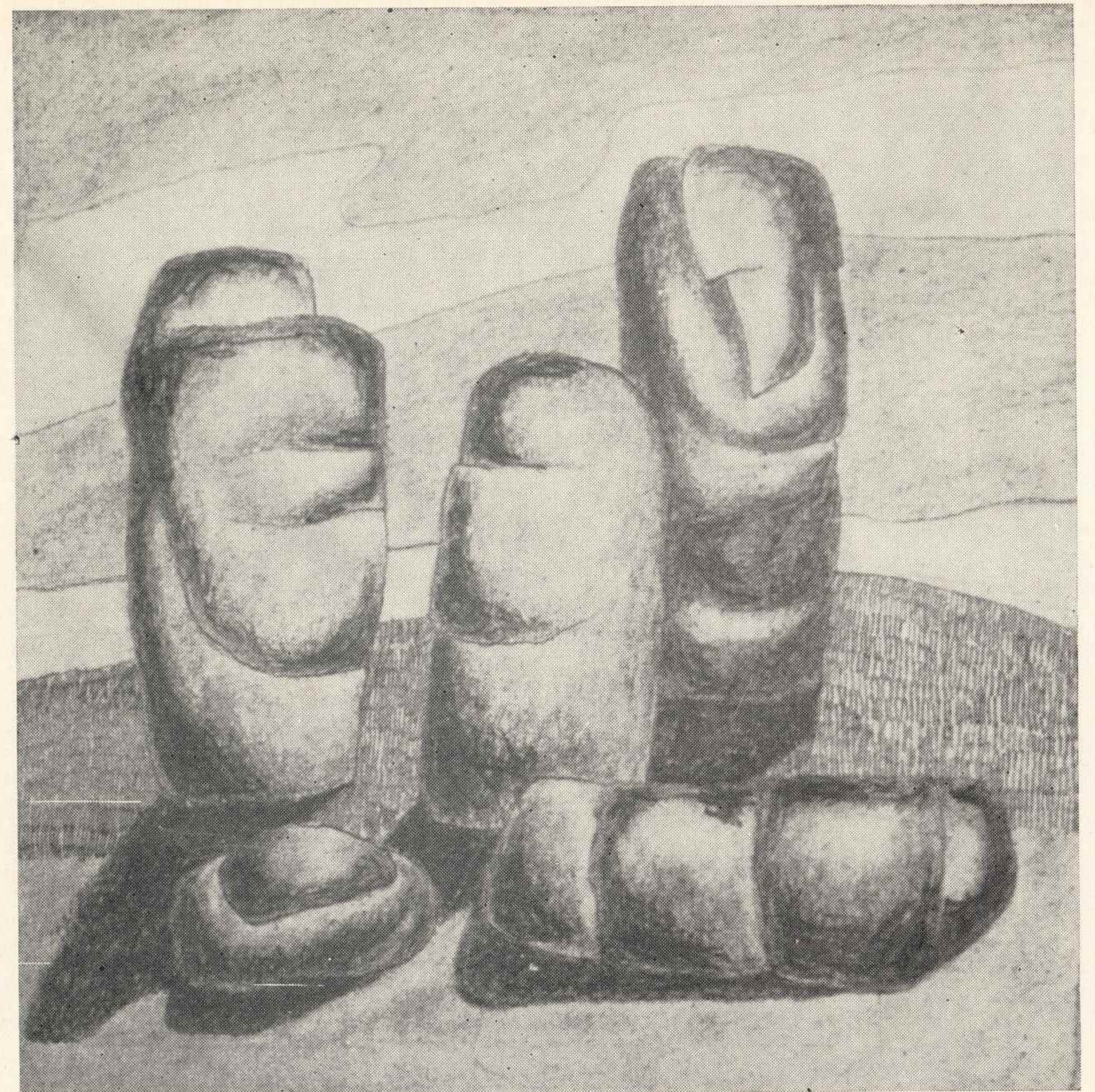
Bez tytułu, akwarela

Bez tytułu, akwarela

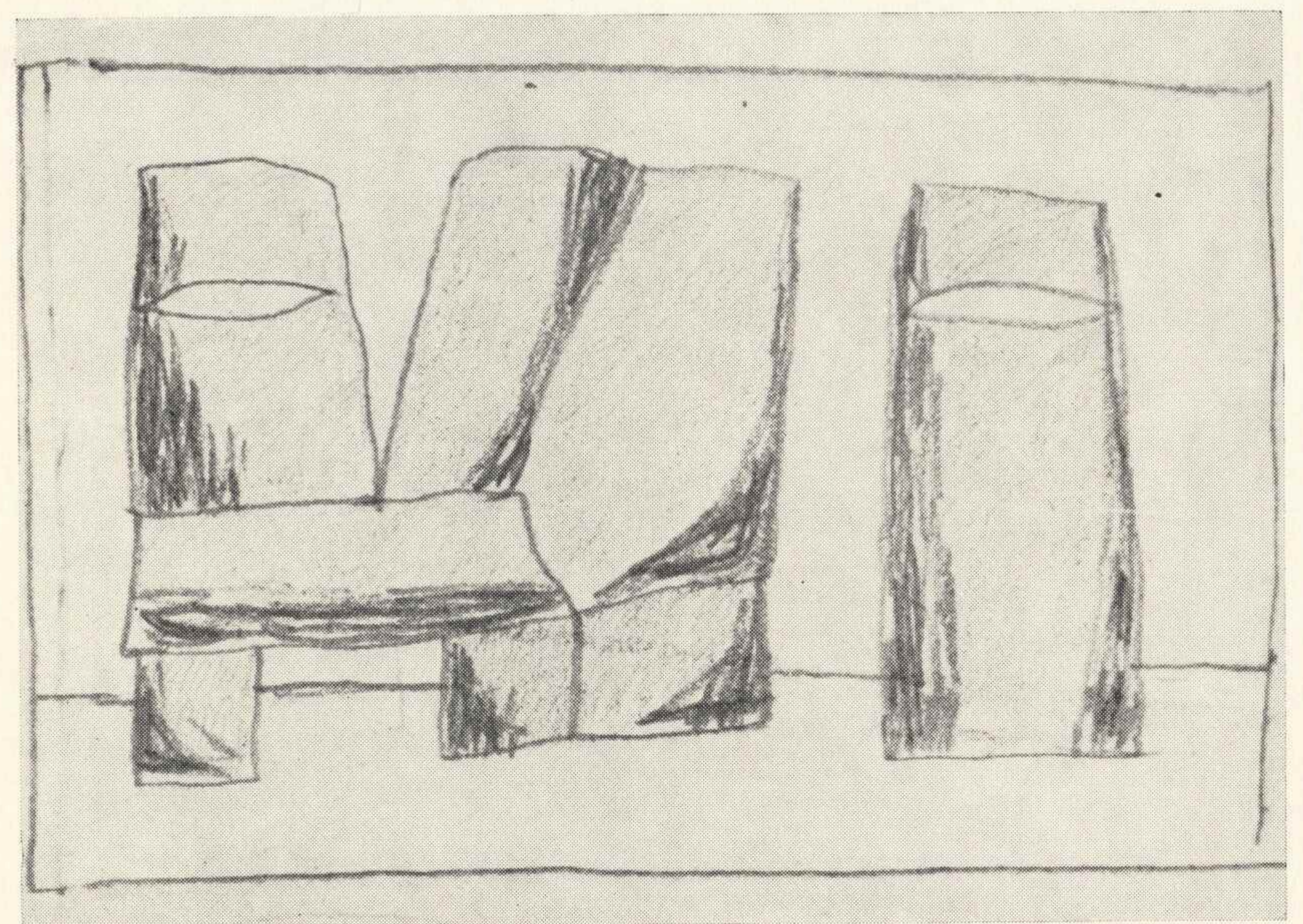

Bez tytułu, akwarela

Rysunek ołówkiem

Rysunek ołówkiem

Projekt ekspozycji: Józef Mroszczak
Projekt plakatu — opracowanie graficzne katalogu: Jerzy Treutler
Opracowanie katalogu i redakcja: Helena Szustakowska (CBWA)
Zdjęcia: Pracownia Fotograficzna CBWA — Wiesława Rolke
Redakcja techniczna: Henryk Malko (CBWA)

Cena zł 10.—
Drukarnia im. Rewolucji Październikowej, Warszawa ul. Mińska 65.
Zam. 444/71 U-70

